

Jaarverslag

2019

onderdeel van

Inhoud

1 Bestuursverslag **5**

Voorwoord	6
Wettelijke taak en beleidsdoelstellingen	10
Toekomst van het fonds	11
Verslag	12
Ondersteuning sector in professionalisering verzuim- en vervangingsbeleid	18
Interne beheersing	25
Het bestuur en de bestuurlijke commissies	28
Financieel	32
Financiële en niet financiële prestatie indicatoren	36
Kosten bedrijfsvoering	39

2 Jaarrekening **41**

Toelichting behorende tot de jaarrekening 2019	45
Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling	46
Toelichting op de Balans per 31 december 2019	52
Financiële instrumenten	57
Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen	58
Toelichting op de Staat van Baten en Lasten over 2019	59
Wet normering topinkomens	64

3 Overige gegevens **71**

Statutaire bestemming van het resultaat	72
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	73

Bestuurs- verslag

1

Voorwoord

In 2019 is het Vervangingsfonds van start gegaan met het ondersteuningsprogramma dat het scholenveld moet gaan begeleiden naar een situatie waarin het fonds niet meer nodig is en de verplichte aansluiting in zijn geheel kan komen te vervallen.

Plan V – aanpak van verzuim

Belangrijk onderdeel van het programma is een vervolg op Plan V dat van 2015 tot en met 2018 heeft gelopen. Met Plan V biedt het Vervangingsfonds een integrale en planmatige aanpak die schoolorganisaties helpt hun verzuimbeleid te verbeteren. Het fonds heeft Plan V laten evalueren en op effectiviteit laten onderzoeken door een externe partij. Deze evaluatie moest het fonds ook aanknopingspunten bieden voor een verbeterde voortzetting van Plan V in 2019. De conclusie van de onderzoekers was dat Plan V een belangrijke gedragsverandering teweeg heeft gebracht bij bestuurders, directie en HR management. Betrokkenen zijn zich bewust geworden van de problematiek en zij zijn zich (pro)actiever gaan inzetten om ziek-

teverzuim beleidsmatig en uitvoerend aan te pakken. Zij hebben ondervonden dat ziekteverzuim daadwerkelijk te beïnvloeden is en boekten concrete resultaten. Gemiddeld betekende dat zelfs een daling van het verzuim met zo'n 1,85% na twee jaar. Er valt dus nog veel winst te behalen. Eind 2018 waren er nog 442 schoolbesturen met een verzuimpercentage van 6% of hoger. Als deze scholen een verzuimdaling van 1,85% door begeleiding vanuit Plan V zouden kunnen realiseren dan voorkomen we daarmee de uitval van 1040 leerkrachten. Leerkrachten die niet voor de klas gemist kunnen worden.

Veel schoolbesturen realiseren zich dat ook. In 2019 hebben zich 75 schoolbesturen aangemeld voor Plan V+, de opvolger van Plan V. Het

fonds gaat in 2020 de overige 310 schoolbesturen met een verzuimpercentage hoger dan 6% actief benaderen en hen uitnodigen deel te nemen aan Plan V.

Dienstverlening aan laten sluiten

De dienstverlening die het Vervangingsfonds aanbiedt is verbonden met die van het Participatiefonds. Om echt effectief te zijn in het voorkomen van verzuim kunnen deze twee niet los van elkaar worden gezien. Langdurig verzuim eindigt regelmatig in het beëindigen van een dienstverband. Langdurig verzuim gaat vaak over in werkloosheid en vergroot daarmee het lerarentekort. De onderliggende problematiek verdient een integrale benadering. Uit de cijfers van het fonds blijkt dat de spreiding van uitkeringsgerechtigden en het aantal beschikbare vacatures per arbeidsmarktregio niet op elkaar aansluiten. Een landelijke "one size fits all" aanpak is om deze reden niet effectief. Daarom bundelt het Vervangingsfonds de krachten met het Participatiefonds in regionaal werkende teams.

Maatwerk in de regio

De regioteams zijn er voor alle schoolbesturen in het primair onderwijs. Eigenrisicodragers of niet. De teamleden adviseren en ondersteunen op het gebied van de professionele schoolorganisatie, zoals (strategisch) personeelsbeleid, verzuimpreventie, arbozaken en re-integratie. Ieder schoolbestuur staat in contact met een eigen regiocoördinator, dé strategische sparringpartner voor een schoolbestuurder. Hebben scholen onvervulde vacatures, dan gaan de regioteamleden direct aan de slag om geschikte kandidaten te vinden onder uitkeringsgerechtigden in de regio en stellen deze aan de scholen voor.

Eigen risicodragerschap

In 2019 hebben 52 schoolbesturen gekozen voor het eigen risicodragerschap. Daarmee kwam het totaal van het aantal eigenrisicodragers op 573 schoolbesturen. Van deze 573 hebben 62 schoolbesturen gekozen voor een financiële variant, waarmee zij binnen het eigen risicodragerschap nog wel een deel van hun financiële risico afdekken. 437 schoolbesturen zijn nog volledig aangesloten.

Onrechtmatigheid

In 2019 zijn weer stappen gezet in het terugdringen van het percentage onrechtmatig beoordeelde declaraties. In 2019 bedroeg het onrechtmatigheidspercentage over de eerste drie kwartalen 0,02 %, tegenover 1,17 % over geheel 2018.

Premieontwikkelingen

Het financiële jaar 2019 is met een hoger resultaat afgesloten dan was begroot. Hiervoor zijn meerdere oorzaken aan te wijzen. De belangrijkste betreft de vervangingskosten, deze zijn significant lager dan was begroot. Een van de mogelijke oorzaken hiervoor is het lerarentekort in de sector. Vervanging is dan moeilijk in te vullen met lesbevoegde vervangers, wat leidt tot lagere vervangingsdeclaraties. Dit fenomeen zal nog enkele jaren voortduren in de sector, waardoor het Vervangingsfonds de trend van declaraties naar beneden zal bijstellen. Dit tezamen met het huidige vermogensoverschot zal resulteren in lagere premies voor de komende jaren. Het Vervangingsfonds hanteert hierbij als uitgangspunt een meerjarige stabiele premie indien dit mogelijk is.

GEKE FABER

Voorzitter

**Het Dashboard
geeft
kwantitatief
en kwalitatief
inzicht in de
positie van
besturen die
tegen betaling
van premie
vergoedingen
ontvangen van
het fonds.”**

$E=MC^2$

Wettelijke taak en beleidsdoelstellingen

Het Vervangingsfonds (Vf) heeft sinds 1992 de wettelijke taak schoolbesturen in het primair onderwijs financiële waarborgen te bieden voor de kosten van vervanging bij afwezigheid van personeel.

Naast het bieden van deze financiële waarborgen heeft het fonds van de minister de taak gekregen om de landelijke taken in het kader van de bedrijfsgezondheidszorg (BGZ) in het primair onderwijs uit te voeren.

Het doel van deze wettelijke taken is gericht op het borgen van de continuïteit in het primair onderwijs. De sector is er bij gebaat om afwezig personeel snel, volledig en kwalitatief goed te vervangen en de schadelast voor vervanging van verzuim te beperken. Schadelastbeperking houdt de premies betaalbaar. Het fonds ondersteunt de schoolbesturen hierbij met onafhankelijk advies, door de inzet van adviseurs die beschikken over jarenlange kennis en ervaring binnen het primair onderwijs.

De beleidsdoelstellingen van het bestuur van het Vf zijn:

- schoolbesturen financieel in staat stellen om in noodzakelijke vervanging te voorzien;
- terugdringen van het ziekteverzuim van medewerkers in het primair onderwijs via bevordering van verzuim- en arbeidsomstandighedenbeleid op scholen.

“De sector is er bij gebaat om afwezig personeel snel, volledig en kwalitatief goed te vervangen en de schadelast voor vervanging van verzuim te beperken.”

Toekomst van het fonds

De sociale partners zijn het in 2016 eens geworden over het te bereiken eindplaatje van de opheffing van de verplichte aansluiting bij het Vervangingsfonds. Zij hebben een nieuw stelsel voor ogen, waarin werkgevers volledig zelf verantwoordelijk worden voor:

- het ziekteverzuim, het voorkomen ervan en de zorg voor het beperken van de duur;
- kwalitatief goede vervanging, zodanig dat de continuïteit van het onderwijs is gewaarborgd én de werkdruk van leraren die niet afwezig zijn niet toeneemt;
- het maken van keuzes over het afdekken van financiële risico's van verzuim.

Sociale partners verschillen nog wel van mening over de manier waarop, het tempo waarin en het tijdstip waarop dit eindplaatje moet worden bereikt. Samen met het bestuursbureau hebben zij gewerkt aan een dashboard dat dit proces moet ondersteunen. Dit dashboard geeft kwantitatief en kwalitatief inzicht in de positie van besturen die tegen betaling van premie vergoedingen ontvangen van het fonds. Hierbij gaat het op bestuursniveau ook om gegevens inzake de relatie tussen de hoogte van de jaarlijkse premieafdracht en de ontvangsten uit fondsvergoedingen in het betrokken jaar na verwerking van bonus-malusverrekeningen. Vanaf 2018 wordt tevens in beeld gebracht in hoeverre deze besturen gebruik maken van de dienstverlening van het Vf op het terrein van verzuimpreventie (Plan V+).

De informatie uit het dashboard wordt door OCW vanaf 2016 op jaarbasis gecombineerd met algemene bestuursgegevens inzake het gemiddeld ziekteverzuim en de omvang van de personele lumpsum. Dit geeft informatie om schoolbesturen gericht te ondersteunen naar een situatie zonder Vf.

Op 20 februari 2020 is er een wetsvoorstel ingediend bij de Tweede Kamer. In dit wetsvoorstel vervalt op termijn de verplichte aansluiting bij het Vervangingsfonds. Het moment van daadwerkelijke bedrijfsbeëindiging van het fonds wordt besloten door de sociale partners. Er zijn geen aanwijzingen dat op korte termijn wordt besloten tot opheffing van het Vervangingsfonds.

In januari 2019 heeft het bestuur een strategisch meerjarenbeleidsplan vastgesteld dat de sector in de jaren 2019-2022 kan ondersteunen in het traject op weg naar dit beoogde plaatje. De ondersteuning wordt uitgevoerd door de regiocoördinatoren en de adviseurs. De adviseurs zijn in dienst van ASP. Het contract loopt af per ultimo 2020. Om continuïteit van de dienstverlening te houden is het fonds voornemens de adviseurs en communicatiemedewerkers in dienst van ASP de mogelijkheid te bieden in dienst te treden van het Vf.

Verslag

Algemeen en leeswijzer

In het jaarverslag worden de voornaamste activiteiten van het Vervangingsfonds in het verslagjaar 2019 beschreven. De wettelijke kerntaken, het financieren en verevenen van de kosten van vervanging van door ziekte afwezig personeel en het flankerend beleid, vormen de kern van deze activiteiten.

“De wettelijke kerntaken, het financieren en verevenen van de kosten van vervanging van door ziekte afwezig personeel en het flankerend beleid, vormen de kern van deze activiteiten.”

Naast de financiering van de vervangingskosten, waarvoor premie wordt geheven, wordt ook kort ingegaan op het reglement van het Vf waarin de voorwaarden voor vergoeding van vervangingskosten staan beschreven.

Het flankerend beleid heeft enerzijds tot doel invulling te geven aan centrale afspraken van sociale partners om werknemers in het PO te faciliteren in het vormgeven van hun eigen verantwoordelijkheid rond arbo, verzuim en re-integratie; anderzijds door bij te dragen aan de schadelastbeperking in vervangingskosten, c.q. het terugdringen van het ziekteverzuim in het PO, via gerichte (decentrale) ondersteuning van schoolbesturen en medewerkers. De visie en aanpak van het fonds wordt beschreven evenals de in 2019 uitgevoerde activiteiten. Daarnaast is een overzicht opgenomen van projecten en subsidies. Dit hoofdstuk wordt afgesloten met een paragraaf over de interne beheersing waarin onder meer ingegaan wordt op gegevensbeveiliging, risicomanagement en procesmanagement. Ook is de samenstelling van bestuur en bestuurlijke commissies in dit hoofdstuk vermeld evenals het aantal in het verslagjaar ingediende bezwaarschriften. Tot slot zijn de voornaamste financiële kengetallen en indicatoren opgenomen. De jaarrekening volgt in hoofdstuk 2.

Financiering van de vervangingskosten

Het Vervangingsfonds heft een premie bij de schoolbesturen voor de financiering van de vervangingskosten die ten laste van het fonds komen. Schoolbesturen kunnen de keuze maken het risico van vervangingskosten geheel of gedeeltelijk zelf te dragen. Bij de keuze voor geheel eigenrisicodragend wordt er een collectiviteitspremie in rekening gebracht, welke meebeweegt met de premie voor aangesloten schoolbesturen.

Bij gedeeltelijk eigenrisicodragerschap heeft een schoolbestuur de keuze uit 4 financiële varianten, te weten:

- Eigen risicovariant van 2 maal de werktijdfactor
- Eigen risicovariant van 6 maal de werktijdfactor
- Stoplossvariant met een eigen risico in vaste bedragen van 80%
- Stoplossvariant met een eigen risico in vaste bedragen van 100%

Het Vervangingsfonds stelt een kostendekkende premie vast. Niet ieder personeelslid is verplicht aangesloten bij het Vf. Voor personeel dat niet onder de verplichte aansluiting valt, bestaat onder voorwaarden de mogelijkheid tot vrijwillige aansluiting.

De maandelijks verschuldigde premie wordt door het Vervangingsfonds berekend op basis van de gegevens die via salarisverwerkers worden aangeleverd. Alle schoolbesturen hebben een compliance verklaring afgegeven inzake de betrouwbaarheid (volledig en juist) van de aangeleverde gegevens. Het schoolbestuur ontvangt via de online Mijn Vf omgeving de opgave van de verschuldigde premie.

Het totaal aan verschuldigde premies van een bestuur wordt vastgelegd in de financiële administratie. Uit de administratie kan het Vf afleiden of een bestuur de premie ook daadwerkelijk heeft afgedragen (debiteurenbeheer).

De premieopbrengsten, exclusief premieopslag BGZ, laten de volgende ontwikkeling zien:

(alle bedragen x € 1.000)	2019	2018
Premieopbrengsten	75.737	86.020

De premieopbrengsten zijn ten opzichte van 2018 gedaald met 12,0% (- € 10,3 mln.).

De daling van de premieopbrengsten is grosso modo onder te verdelen naar:

- a. Effect toename besturen eigen risicodragers - 20,6% (€ 17,7 mln.)
- b. Effect wijziging premie + 5,1% (€ 4,4 mln.)
- c. Effect groei fte + cao + 6,3% (€ 5,4 mln.)
- d. Overige effecten - 2,7% (€ 2,3 mln.)

- Ad. a. Per 1 januari 2019 hebben er 52 schoolbesturen gekozen voor het eigenrisicodragerschap. In totaal zijn er 573 besturen die eigenrisicodragers zijn. Hiervan hebben 62 schoolbesturen een financiële variant.
- Ad. b. De premie is per 1 januari 2019 verhoogd naar 6,10% (per 1 januari 2018: 5,70%). Dit om het eigen vermogen binnen de gestelde bandbreedte te houden.
- Ad. c. Op 1 september 2018 is de nieuwe cao PO van kracht geworden met o.a. een algehele salarisverhoging van 2,5% en aanpassing loonschalen.
- Ad. d. Dit betreft diverse effecten, waaronder de mutatie in de premiedifferentiatie.

Premiedifferentiatie bonus-malus

Op grond van paragraaf 3.2 van het reglement Vf vindt er jaarlijks een berekening plaats met betrekking tot de bonus-malusregeling. Afrekening vindt plaats uiterlijk 15 oktober van het jaar opvolgend. In aanmerking voor de bonus-malus regelingen komen de schoolbesturen die geen eigenrisicodragers zijn.

Het bestuur stelt per kalenderjaar de bandbreedte voor de bonus-malus verhouding vast. Deze bandbreedte heeft een ondergrens en een bovengrens die beide worden uitgedrukt in een verhoudingsgetal. De regeling is als volgt opgebouwd:

Berekening bonus-malus:

1. Berekenen bandbreedte: bedrag ontvangen vervangingskosten / bedrag betaalde premies
2. Onderkant bandbreedte is bepaald op 1,0; bovenkant bandbreedte is bepaald op 1,1
3. Indien bandbreedte < 1,0 ontvangt bevoegd gezag (BG) een bonus (percentage = 30%)
4. Indien bandbreedte > 1,1 betaalt BG een malus (percentage = 50%)

De hoogte van de malus wordt bepaald door de omvang van het BG.

- Lumpsum < 2,5 mln.: berekening malus wordt beperkt tot bandbreedte van maximaal 1,5
- Lumpsum > 2,5 mln.: berekening malus wordt beperkt tot bandbreedte van maximaal 2,0

In totaal komen 304 besturen in aanmerking voor premie-restitutie (2018: 319) tot een totaalbedrag van € 5,5 mln. (2018: € 5,5 mln.). Tegenover de restitutie staat dat 80 besturen een toeslag zijn verschuldigd (2018: 106) tot een totaalbedrag van € 1,7 mln. (2017: € 2,3 mln.). Voor 58 besturen geldt dat men noch een toeslag is verschuldigd, noch in aanmerking komt voor premie-restitutie (2018: 83). Per saldo is er sprake van een netto resultaat van € 3,8 mln. negatief over het jaar 2019 (2018: € 3,2 mln. negatief) voor het Vervangingsfonds.

Reglement Vervangingsfonds

Het bestuur van het Vervangingsfonds stelt voor schoolbesturen die onder de Wet op het primair onderwijs of de Wet op de expertisecentra vallen, een reglement vast waarin de voorwaarden in het kader van vervangingsdeclaraties zijn vastgelegd.

In de loop van 2018 heeft een werkgroep zich ingezet om het Reglement Vervangingsfonds ingrijpend te herschrijven. Bij het herschrijven van het reglement zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Continuïteit (altijd iemand voor de klas);
- Bekostiging van de extra gemaakte personele uitgaven door een bevoegd gezag;
- Administratieve lastenverlichting voor het onderwijsveld en waar mogelijk voor het Vf;
- Meer zelfstandigheid en verantwoordelijkheid bij het bevoegd gezag;
- Betere leesbaarheid en meer klantvriendelijkheid.

De inspanningen van de werkgroep hebben geleid tot het Reglement Vervangingsfonds 2019. In deze sterk vereenvoudigde versie van het reglement zijn veel verbeteringen doorgevoerd. Zo is het voor schoolbesturen veel makkelijker gemaakt om eigenrisicodrager te worden, komt de vervanging voortaan gedurende de gehele zomervakantie voor bekostiging in aanmerking, wordt schorsing ook vergoed bij de financiële varianten en is de functie-eis losgelaten, waardoor alle personeelsleden van een bevoegd gezag elkaar kunnen vervangen. Tevens is in de loop van 2019 besloten om voor de eerste dag ziekte van een leraar vervanging toe te staan door een vervanger zonder lesbevoegdheid.

Het
Vervangingsfonds
ontplooit
ondersteunende
activiteiten om een
bijdrage te leveren
aan de continuïteit
van het primair
onderwijs.”

Ondersteuning sector in professionalisering verzuim- en vervangingsbeleid

(flankerend beleid bedrijfsgezondheidszorg - BGZ)

Het Vervangingsfonds ontplooit ondersteunende activiteiten om een bijdrage te leveren aan de continuïteit van het primair onderwijs. Schoolbesturen kunnen gebruik maken van diensten van het Vf op het gebied van Arbo-, ziekteverzuim- en personeelsbeleid. Het gaat om diensten die vallen onder de zogenoemde Bedrijfsgezondheidszorg Primair Onderwijs (BGZ). Dit vergt een aanpak op allerlei niveaus (zowel op bestuurs-, school-, team- als individueel niveau). De doelstelling van dit flankerend beleid, ook wel BGZ (bedrijfsgezondheidszorg)-beleid, is tweeledig:

1. invulling geven aan centrale afspraken van sociale partners om schoolbesturen en werknemers in het primair onderwijs te faciliteren in het vormgeven van hun eigen verantwoordelijkheid rond Arbo-, verzuim en re-integratie.
2. in aanvulling op bovenstaand punt bijdragen aan de schadelastbeperking in vervangingskosten, c.q. het terugdringen van het ziekteverzuim in het PO via gerichte (decentrale) ondersteuning van schoolbesturen en werknemers.

Beide doelstellingen voert het Vf uit voor alle schoolbesturen in het PO.

De activiteiten van het Vf zijn continu in ontwikkeling. De maatschappelijke opdracht van scholen is ook steeds complexer en dynamischer door onder andere stelselwijzigingen in het PO, teruglopende leerlingaantallen, groeiende werkdruk en lerarentekort.

Terugdringen van verzuim en vermindering van werkdruk leveren een bijdrage aan de vermindering van het lerarentekort en dat staat dan ook centraal in de bestaande en te ontwikkelen dienstverlening van het Vervangingsfonds.

De activiteiten van het Vf voorzien in een behoefte en worden positief gewaardeerd. Er is de afgelopen jaren een infrastructuur gebouwd waarin veel kennis is samengebracht, instrumenten ontwikkeld zijn en een netwerk van adviseurs is ingericht die scholen en medewerkers "op maat" begeleiden.

Om de bekendheid van deze dienstverlening te vergroten, meer besturen te bereiken, meer maatwerk te leveren, beter in te spelen op verschillen in regionale behoeftes en een strategische gesprekspartner te zijn van schoolbestuurders, heeft het Vf in 2019 geïnvesteerd in regiocoördinatoren en in een flexibele schil van adviseurs. In 2019 zijn er 11 regiocoördinatoren aangesteld, die als opdracht hebben om vanuit de behoefte van schoolbesturen maatwerk in dienstverlening te leveren, waarbij de focus ligt op besturen met een verzuim groter dan 6%. Door de inzet van de flexibele schil aanvullend op de vaste kern van adviseurs kan aan alle vraag voldaan worden.

Voor 2019 bedraagt de premieopslag net als het jaar ervoor 0,15%. Niet alle premie-inkomsten zijn in 2019 aangewend. Het bestuur heeft besloten dat de overtollige middelen worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve Vf activiteiten onder het eigen vermogen. Per ultimo 2019 bedraagt de bestemmingsreserve Vf activiteiten 12,7 mln. Dit bedrag wordt ingezet voor de intensivering van de BGZ-activiteiten.

Onze visie en aanpak

Als concretisering van de doelstellingen vanuit het BGZ-beleid heeft het bestuur van het Vervangingsfonds besloten om in de komende beleidsperiode (2019-2022) extra aandacht te besteden aan het voorbereiden van de gehele sector op het zelf verantwoordelijk zijn/worden voor de kosten van vervanging.

De aanpak voor de beleidsperiode 2019-2022 is vastgelegd in het strategisch meerjarenbeleidsplan BGZ, met de volgende missie voor de bedrijfsgezondheidszorg:

“Het Vervangingsfonds adviseert en ondersteunt het primair onderwijs (PO) in duurzame professionalisering van het verzuim- en vervangingsbeleid en het daaraan gerelateerde personeelsbeleid. Zij doet dit door ondersteuning en advisering aan te bieden bij het ontwikkelen én het borgen van duurzaam personeels-, verzuim-, en vervangingsbeleid.”

Onze BGZ-ondersteuning en advisering is daarmee gericht op een duurzaam professionaliseringseffect in de organisatie van de schoolbesturen en op het bereiken van duurzame inzetbaarheid. Het Vf biedt schoolbesturen maatwerk door ondersteuning die aansluit bij de behoefte van een individueel schoolbestuur. Wij zorgen voor een efficiënte en effectieve inrichting en uitvoering van onze taken en processen, waardoor de sector kan profiteren van betaalbare dienstverlening zonder winst oogmerk. Daarbij hanteren we een eenduidige werkwijze gericht op maatwerk bij een schoolbestuur.

Op basis van de uitvoering van haar BGZ-taken verkrijgt het Vf steeds meer kennis en ervaring van de sector PO op het gebied van arbo-, verzuim- en re-integratiebeleid. Het fonds ziet het dan ook als haar taak om het publiek belang van de gehele sector te dienen door het aanbieden van een collectief kennis- en expertisecentrum op het gebied van bedrijfsgezondheidszorg. Op deze manier kan de gehele sector profiteren van de opgedane kennis en ervaringen binnen de gehele sector.

De volgende hoofddoelstelling wordt voor de periode 2019-2022 gehanteerd:

- Schoolbesturen zijn in staat om nu en in de toekomst een veilige, gezonde en prettige werk- (en leer)omgeving te creëren (gezonde organisatie met een laag verzuim);
- Schoolbesturen zijn financieel in staat om nu en in de toekomst in de noodzakelijke vervanging te voorzien (professionele bedrijfsvoering).

Activiteiten 2019

Het meerjarenbeleidsplan BGZ is vertaald in een jaarplan 2019 waarin de activiteiten gericht zijn op het realiseren van de volgende twee hoofdambities:

- Streven naar een verzuimpercentage lager dan 5,5% in 2021;
- Investeren in het professionaliseren van schoolbesturen binnen de gehele PO sector met name op het terrein van verzuim- en HR beleid.

Vanuit de doelstellingen en ambities in het meerjarenbeleidsplan en jaarplan BGZ adviseert en ondersteunt het Vervangingsfonds het PO bij het ontwikkelen én borgen van duurzaam personeels-, verzuim-, en vervangingsbeleid. Dit kreeg in 2019 vorm in onderstaande activiteiten.

1. Advies & Ondersteuning

Voor het Vervangingsfonds zijn – in samenwerking met het Participatiefonds – 11 regiocoördinatoren, 21 adviseurs Arbeid & Vitaliteit en 8 adviseurs vanuit de flexibele schil werkzaam die schoolbesturen adviseren op het gebied van personeels-, verzuim-, vervangings-, mobiliteits- en arbobeleid en ondersteunen bij de implementatie daarvan. Schoolbesturen waarderen de dienstverlening van de regiocoördinatoren en adviseurs.

Bij het voorbereiden van schoolbesturen op het eigenrisicodragerschap is er in 2019 bij 8 besturen een integrale nulmeting uitgevoerd en afgerond met een rapportage. Op basis van deze nulmeting (eventueel aangevuld met de rekentool) is advies uitgebracht aan de betreffende schoolbesturen ten aanzien van het eigenrisicodragerschap. Aan 27 besturen is op basis van de nulmeting aanvullende ondersteuning geboden bij het uitvoeren van een actieplan. Bij 8 besturen is een vervolgmeting uitgevoerd en afgerond met een rapportage.

Adviestrajecten in kader van voorbereiden op ERD-schap			
Jaar	Onderzoek en eerste advies	Uitsluitend informatie en advies	Evaluatie onderzoek en tweede advies
2015	58	1	
2016	186	19	7
2017	90	17	6
2018	30		13
2019	8	0	8
Aantal besturen, totaal	372	37	34

Mede als gevolg van deze adviesrol hebben per 1-1-2020 totaal 626 besturen gekozen voor het ERD-schap, waarvan 555 volledig ERD zijn. Zie ook de tabel.

Soort ERD-schap	Aantal besturen 01-01-2020
ERD-volledig	555
ERD 14 wachtdagen	22
ERD 42 wachtdagen	20
ERD stoploss 100%	22
ERD stoploss 80%	7
Totaal aantal ERD-besturen	626

2. Training, workshops & netwerken

In 2019 heeft het Vf 9 trainingen en workshops georganiseerd. De aanleiding voor het verzorgen van een training of workshop komt in ruim de helft van de gevallen voort uit een van de lopende projecten (Plan V, Voorbereiden op ERD-schap, Gezonde werkdruk).

Een aantal adviseurs ondersteunt al jaren verschillende netwerken, verspreid over het land, voor directeuren en P&O-ers in het primair onderwijs. In 2019 hebben 9 van deze netwerken gebruik gemaakt van diensten van adviseurs. In totaal hebben 19 netwerkbijeenkomsten plaatsgevonden. De bijeenkomsten worden goed bezocht en zijn veelal zelfsturend. De adviseurs faciliteren de bijeenkomsten daar waar nodig.

Omdat de Modernisering van het Participatiefonds op 1-1-2021 geïmplementeerd wordt, zijn er in 2019 regionale bijeenkomsten georganiseerd. Bij deze drukbezochte bijeenkomsten is uitleg gegeven, zijn vragen beantwoord en suggesties en tips opgehaald, die meegenomen worden in de voorbereiding van de implementatie. Deze bijeenkomsten zijn tevens gebruikt om de vertegenwoordigers van de besturen te inspireren op het thema duurzame inzetbaarheid of begeleiding van werk naar werk. In 2019 zijn er 42 regionale bijeenkomsten gehouden.

3. Arbo-instrumentarium

Arbocatalogus

De Arbocatalogus PO is ontwikkeld om aan de algemene eisen uit de wet inzake arbeidsomstandigheden te voldoen. De catalogus vertaalt in praktische oplossingen hoe een schoolbestuur aan zijn verplichtingen kan voldoen om zorg te dragen voor een veilige en gezonde werkomgeving van de medewerkers op de scholen. De Arbocatalogus sluit aan op de Arbomeester. Hierdoor zijn oplossingen uit de Arbocatalogus direct gekoppeld aan gesignaleerde risico's uit de Arbomeester. Het Vf beheert en onderhoudt de Arbocatalogus in opdracht van de sociale partners (Redactieraad) en voert het secretariaat van de catalogus. Het aantal gebruikers van de catalogus lag in 2019 op totaal ruim 43.000 unieke bezoekers (gemeten op basis van unieke IP-adressen per dag). Ten opzichte van 2018 (63.095 unieke bezoekers) is dit een daling. Bezoekers hebben de grootste belangstelling voor psychosociale arbeidsbelasting (26% van de bezoeken); verplichtingen ingevolge de Arbowet (21%); schoolgebouw gebonden aspecten van veiligheid en gezondheid (19%) en personeel en gezondheid (17%). Een piek in het raadplegen van de Arbocatalogus lag in de laatste twee weken van juni, met een absolute topper op 24 juni (764 unieke bezoekers) en het meest geraadpleegde onderwerp was (niet alleen in die periode) klaslokaal-temperatuur.

In 2019 is een gebruikersonderzoek afgerond. Het onderzoek laat zien dat de inhoud op de website als nuttig en relevant wordt beoordeeld, maar dat als het gaat om ontwerp, navigatie, toepasbaarheid van informatie een verbeteringslag nodig is. Deze aanpassingen staan op de planning om in 2020/2021 doorgevoerd te worden.

Arbomeester (RI&E)

De Arbomeester is een door het steunpunt risico-inventarisatie & evaluatie (RI&E) erkend branche instrument voor het PO om een RI&E uit te voeren. Het ondersteunt bestuursleden, schoolleiders en medewerkers met taken op het gebied van veiligheid, gezondheid en welzijn van personeel en leerlingen. Het instrument helpt arbeidsrisico's te signaleren en legt – ook via de koppeling met de informatie in de Arbocatalogus – de basis voor een gezonde werkomgeving in het PO. Het aantal besturen met een account op Arbomeester stijgt gestaag. Dit geldt ook voor het aantal schoolbesturen dat via de Arbomeester een RI&E uitvoert. In 2019 heeft 88% van de schoolbesturen een account op de Arbomeester. In 2019 zijn in totaal 2033 nieuwe RI&E's aangeemaakt. In totaal heeft 48% van de besturen in 2019 voor minimaal één school een actieve RI&E.

Welzijnscheck

In het PO speelt welzijn van personeel een essentiële rol. Vanuit dit kader is de Welzijnscheck Onderwijspersoneel ontwikkeld. Met deze (gratis) welzijnscheck kunnen scholen welzijnsrisico's tijdig signaleren en hierop acteren, waardoor verzuim van personeel kan worden voorkomen. Met de welzijnscheck krijgt een medewerker in het PO zicht in zijn/haar eigen welzijnssituatie. Gegevens van alle personeelsleden bij elkaar tonen de welzijnssituatie op een school. In 2018 is het instrument grondig herzien, waarna begin 2019 de vernieuwde module is opgeleverd.

Werkdrukscan

De Werkdrukscan is een instrument dat adviseurs kunnen inzetten om de werkdruk op een school te meten. Een schoolbestuur kan deze scan ook zelf uitvoeren. Het instrument brengt de oorzaken van een verhoogde werkdrukbeleving op school in kaart. Er wordt daarbij gebruik gemaakt van zeven domeinen: Leerlingen, Taak, Collega's, Persoonlijkheid, Leidinggevende, Organisatie en Privé-situatie. Op basis hiervan kunnen school(bestuur) en werknemer gerichte maatregelen nemen om de werkdruk aan te pakken. Het instrument wordt eveneens ingezet binnen het project 'Gezonde werkdruk?! Daar word je beter van'. Daarnaast is de Werkdrukscan in 2019 bij 10 schoolbesturen ingezet.

4. Projecten & subsidies

Plan V

In 2015 is het project 'Reductie ziekteverzuim schoolbesturen 2015-2018' gestart. Dit project heeft de naam Plan V meegekregen. In Plan V krijgen schoolbesturen met een langdurig hoog verzuim een intensief begeleidingstraject aangeboden. De evaluatie laat een gemiddelde daling van 1,85% van het verzuim zien. Op basis van de evaluatie heeft het bestuur besloten de aanpak door te zetten met medenemen van de lessen uit de evaluatie.

Begin 2019 is op basis van de verzuimcijfers 2017/2018 een analyse gemaakt. Daarbij is geconstateerd dat 350 schoolbesturen een ziekteverzuimpercentage hoger dan 6% hebben.

Criteria voor prioriteit in benadering		Prioriteits-klasse	Aantal besturen (stand begin 2019)
in 2017 én 2018	ZV > 10%	1	29
in 2017 óf 2018	ZV > 10%	2	54
in 2017 óf 2018	8% < ZV < 10%	3	22
in 2017 óf 2018	8% < ZV < 10%	4	121
in 2017 óf 2018	6% < ZV < 8%	5	113
in 2017 óf 2018	6% < ZV < 8%	6	225
in 2017 óf 2018	ZV < 6%	7	434
		Totaal	998

Aantal besturen (stand medio 2019)

ERD volledig	ERD 2 maal werktijd-factor p/w	ERD 6 maal werktijd-factor p/w	ERD Stoploss 100%	ERD Stoploss 80%	Regulier Vf	Totaal
1					27	28
12		1			41	54
4	1				16	21
44		1	3		72	120
59	4	2	1		47	113
121	9	3	2	2	86	223
268	7	8	15	4	129	431
509	21	15	21	6	418	990

Alle schoolbesturen zijn bezocht en daarbij hebben de regio-coördinatoren en adviseurs een Plan V-achtige aanpak geadviseerd. Daarbij is een prioritering aangehouden; de hoogste klassen eerst.

Dit heeft eind 2019 geresulteerd in 85 afgesproken en gestarte trajecten en 16 trajecten die nog niet gestart zijn, maar die in de pijplijn zitten.

Besturen met een hoog verzuim die desondanks aangeven niet mee te doen zijn, met het oog op de gewenste toekomstige opheffing van het Vf, na enige tijd opnieuw bezocht om te kijken of er inmiddels wel bereidheid was om mee te doen. In een aantal gevallen is hierbij ook de hulp van de PO-Raad ingeschakeld.

Gezonde werkdruk?! Daar word je beter van

In het primair onderwijs wordt een hoge werkdruk ervaren. Werkdruk kan, samen met andere factoren, leiden tot een verhoogd ziekteverzuim. Het project 'Gezonde werkdruk?! Daar word je beter van' wil een antwoord geven op de vraag hoe om te gaan met werkdruk. Instrumenten worden ingezet die een positieve bijdrage leveren aan het verlagen van de werkdruk. Centraal in de aanpak staat het coping gedrag (de manier waarop iemand met problemen en stress omgaat) en de beïnvloedingsmogelijkheden van schoolleiders. Een eerste pilot is in 2017 afgerond en kreeg in 2018 een vervolg met een verdieping en een uitbreiding van de deelnemende schoolpopulatie:

1. Verdieping van de pilot bij deelnemende scholen van de eerste pilot

Het doel van dit project is om de al ingezette instrumenten door te ontwikkelen en daarbij te onderzoeken wat deze bijdragen aan de verlaging van de werkdruk. De looptijd van het project is anderhalf jaar: van april 2018 tot einde schooljaar 2018/2019. Het aantal scholen dat meedoet aan de verdieping is 11.

2. Project bij een nieuwe groep scholen

Met de ervaringen uit de pilot is een groep van 26 nieuwe scholen ondersteund bij hun aanpak van werkdruk. De looptijd van dit project is 2 jaar. De start heeft plaatsgevonden aan het eind van schooljaar 2017/2018 en wordt afgerond aan het einde van het schooljaar 2019/2020.

Een evaluatie maakt onderdeel uit van dit project. De evaluatie die gestart is in september 2019 wordt uitgevoerd door bureau Ipso Facto. De gevraagde evaluatie dient inzicht te bieden in de resultaten die met de huidige aanpak worden gerealiseerd. Daarbij dient ook aangegeven te worden op welke onderdelen de aanpak verder te optimaliseren valt (zowel gericht op efficiëntie als effectiviteit). Resultaten van de evaluatie worden in maart 2020 verwacht.

Subsidie Lerend Werken

In september 2016 is de subsidieregeling Lerend Werken van start gegaan. Focus van de regeling is coaching on the job van schoolleiders bij de aanpak van verzuim. Schoolleiders formuleren hiertoe een individuele leervraag rond verzuim en zoeken zelf een hierbij passende coach. Deelnemende schoolleiders wordt de mogelijkheid geboden te participeren in een lerend netwerk. De regeling beoogt de kwaliteit van schoolleiders op het gebied van verzuimaanpak te versterken.

De subsidie vergoedt 80% van de kosten van individuele coaching on the job, met een maximum van € 2.500,- per schoolleider. In 2019 zijn 28 subsidieverzoeken toegekend. In totaal zijn er sinds de start van de regeling 183 aanvragen goedgekeurd. De subsidieregeling liep tot augustus 2019 maar is vanwege succes verlengd. Een nieuwe campagne om de subsidieregeling onder de aandacht te brengen van schoolleiders is eind 2019 gestart.

Interne beheersing

Algemeen

Begin 2019 zijn nieuwe werkafspraken tussen de Stichting Vervangingsfonds en het ministerie van OCW afgesloten (kenmerk: 16638405). Deze werkafspraken zijn ook van toepassing verklaard op het jaarverslag en de jaarrekening 2019. De hierin opgenomen bepalingen benoemen een aantal rapportage items die het fonds aan het ministerie van OCW dient te rapporteren, zodat het ministerie haar toezichhoudende rol kan vervullen.

Op de controle door de accountant is het Accountantscontroleprotocol Vervangingsfonds en de richtlijnen voor de jaarverslaggeving van toepassing. Het voorliggende jaarverslag is in overeenstemming met deze voorschriften opgesteld.

Het organogram van het Vervangingsfonds is opgenomen in het verslag van de jaarrekening op pagina 46.

Bescherming persoonsgegevens en informatiebeveiliging tekst Vf

Vanaf 2016 heeft het Vervangingsfonds zich voorbereid op de invoering per 28 mei 2018 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Dit heeft onder meer geleid tot een herijking van het strategisch beleid op het gebied van Privacy & Security in januari 2017. Daarbij is Vf ook van start gegaan met het security-normenkader voor de Rijksoverheid, de zogenaamde Baseline Informatiebeveiliging Rijksoverheid (BIR). Tezamen noemen we dat beleid het Privacy & Securitybeleid (P&S-beleid). In oktober 2019 is dit strategisch P&S-beleid herzien. Er is geen sprake van ingrijpende wijzigingen, omdat in het beleid uit 2017 al was geanticipeerd op de AVG. Wel is in het nieuwe beleid onder meer opgenomen dat Vf sinds 28 mei 2018 een Functionaris voor de Gegevensbescherming heeft. Ook nieuw is de melding van de ambitie om op het gebied van informatiebeveiliging/security in 2021 te certificeren op het internationale normenkader ISO voor Informatiebeveiliging. De eerdergenoemde BIR is daarvan afgeleid.

Het doel van het Securitybeleid is om onze informatie te beschermen en de kwaliteit van informatie te waarborgen. Tegelijkertijd is het één van de maatregelen om te waarborgen dat de verwerking van persoonsgegevens door Vf wordt uitgevoerd in overeenstemming met de AVG. Zoals in het Voorwoord bij het P&S-beleid ook al is opgenomen: *"Privacy en security zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De bescherming van persoonsgegevens neemt hierbij een bijzondere plaats in. Om het grondrecht op privacy en de belangen van burgers te beschermen gaat Vf met de uiterste zorg met die persoonsgegevens om."*

Het uitvoeren van beleid op het gebied van P&S is nooit af. De wereld om ons heen verandert, Vf verandert. En daarmee ook de dreigingen en risico's op het gebied van Privacy & Security. We moeten ons daarom voortdurend de vraag stellen: voldoen de huidige maatregelen op het gebied van P&S nog steeds? Voor het antwoord op die vraag is een gezamenlijke inspanning noodzakelijk van verschillende disciplines binnen Vf, zoals Informatievoorziening, Informatie- en Communicatietechnologie (ICT), Personeel & Organisatie (P&O), Procesmanagement, Control, Risicomanagement en Communicatie. Kruisbestuiving en intensieve samenwerking tussen die disciplines en de business is hierbij ook randvoorwaardelijk.

Om een zorgvuldige omgang met informatie organisatorisch zo optimaal mogelijk te borgen gaat Vf uit van het model en de uitgangspunten van de 'Three Lines of Defence'. De first line of defence wordt gevormd door de organisatie zelf. Verdere verbeteringen op het BIR-normenkader vinden sinds het tweede kwartaal van 2019 plaats in een lijnproject: in kort-cyclische overleggen worden maatregelen en verbeteringen daarop gerealiseerd door medewerkers binnen genoemde disciplines en een team van twee medewerkers in de rol van Privacy & Security Officer.

Dit team vormt de second line of defence: de Privacy & Security Officers bewaken het beleid en houden toezicht. De third line of defence is de Functionaris voor de Gegevensbescherming als interne, onafhankelijke toezichthouder. Verbeteringen op het gebied van privacybescherming worden door de Privacy & Security Officers opgenomen in het P&S-Jaarplan 2019-2020. Ook privacy maatregelen worden in kort-cyclische samenwerking met de business gerealiseerd.

Risicomanagement

In het kader van risicomanagement is het Vervangingsfonds mede afhankelijk van externe factoren, waarbij met name verzuimontwikkelingen (operationele risico's) en politiek-bestuurlijke ontwikkelingen (strategische risico's) een voorname rol spelen en gevolgd moeten worden.

Met betrekking tot verzuimontwikkelingen maakt het Vf gebruik van een ramingsmodel om diverse marktscenario's te kunnen doorrekenen. In het verslagjaar is een optimalisatie van het ramingsmodel doorgevoerd. In dit model zijn diverse historische data opgenomen waarmee bepaalde trends kunnen worden onderscheiden. Op basis van deze trends kunnen scenario's ontwikkeld worden. Door deze data jaarlijks bij te werken worden de diverse scenario's steeds beter voorspellend. Hiermee maakt het fonds de operationele risico's zo veel als mogelijk beheersbaar.

De politiek-bestuurlijke risico's maakt het Vf beheersbaar door nauw overleg te voeren met de diverse stakeholders, zoals het ministerie van OCW, de sociale partners en het scholenveld. De strategische risico's zijn voornamelijk afhankelijk van de wet- en regelgeving. Hier heeft het fonds slechts beperkt invloed op.

Naast externe factoren zijn er diverse interne factoren van invloed. In het verslagjaar is de organisatiebrede risico-inventarisatie verder uitgewerkt met beheersmaatregelen. Per kwartaal worden de risico's geüpdatet en gemonitord. Per kwartaal wordt hierover gerapporteerd aan management, auditcommissie en bestuur.

De financiële instrumenten zijn verwerkt tegen reële waarde op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaat. De inzet van financiële instrumenten gebeurt in geen geval voor speculatieve doeleinden. Het Vf kent geen afgeleide financiële instrumenten (derivaten), geen financiële instrumenten voor handelsdoeleinden en geen externe financiering.

Procesmanagement

Een belangrijke activiteit van procesmanagement is het ontwikkelen van het bedrijfs- en procesmodel VfPf 2024 geweest. Dit model dient als basis voor de organisatie inrichting en HR-strategie voor de komende jaren.

Procesmanagement heeft diverse bestaande processen daar waar nodig aangepast en opnieuw vastgelegd, veelal in verband met het digitaliseren van de processen.

Personeel

De operationele aansturing van zowel het Vervangingsfonds als het Participatiefonds geschiedt vanuit een gezamenlijk bestuursbureau. De medewerkers van het bestuursbureau zijn in dienst bij het Vf. Voor zover zij specifieke taken verrichten voor het Pf worden deze kosten direct toegerekend.

De overige kosten van het bestuursbureau worden op basis van periodiek herijkte vooraf vastgestelde verdeelsleutels verdeeld tussen het Vf en het Pf.

Bij het Vervangingsfonds waren per 31 december 2019 63 medewerkers (58,7 fte) werkzaam, waarvan 68% vrouw.

Het Vervangingsfonds maakt gebruik van een uitvoeringsorganisatie Vervangingsfonds (UVF) welke is ondergebracht bij APG Service Partners (ASP), een onderdeel van de APG Groep. Eind 2019 is ASP opgeheven en ondergebracht in de APG Groep.

Omdat medio 2019 meer dan 50 medewerkers in dienst waren bij het Vf is een Ondernemingsraad verkozen en ingesteld. Het overleg met de Ondernemingsraad is vast onderdeel op de agenda van de directeur van het bestuursbureau.

Milieu

Het Vervangingsfonds heeft geen specifieke milieurisico's waar een specifiek milieubeleid voor dient te worden opgesteld.

Onderzoek en Ontwikkeling

Het Vervangingsfonds voert geen activiteiten uit die vallen onder onderzoek en ontwikkeling.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Naast het uitvoeren van activiteiten in het kader van het partnerschap MVO Nederland is in 2019 een medewerker met afstand tot de arbeidsmarkt in dienst genomen. Ook is in 2019 een contract voor het gebruiken van elektrische auto's voor het maken van (dienst)reizen afgesloten. Alle medewerkers van het bestuurskantoor zijn in staat gesteld om gebruik te maken van deze voertuigen.

Het bestuur en de bestuurlijke commissies

Het Vervangingsfonds is een stichting die wordt bestuurd door een bestuur dat bestaat uit leden die zijn voorgedragen door werknemers- en werkgeversorganisaties.

Het bestuur

Het bestuur heeft de wettelijke taak om het beleid van de stichting vast te stellen en één of meerdere reglementen vast te stellen met betrekking tot de administratieve voorwaarden, welke bij algemeen verbindend voorschrift verplichtingen van administratieve aard aan de aangesloten in het kader van de wettelijke taakuitoefening van de stichting worden opgelegd.

Op 31 december 2019 was het bestuur als volgt samengesteld:

voorzitter

- Mevr. G.H. Faber

leden

- Dhr. H.J.F. Hoedemakers
- Dhr. J. Veenstra
- Mevr. G.P.M. van Haren
- Dhr. H.G. Olfers
- Mevr. E. Stolk
- Dhr. J.W. Prins
- Mevr. S. Beuving

Gedurende de verslagperiode is de samenstelling van het bestuur gewijzigd, mevrouw S. Beuving heeft op 21 november 2019 zitting genomen in het bestuur, op voordracht van de PO Raad. De heer E. van Dorp is per 1 april 2019 afgetreden.

Het fonds vermeldt dat het bestuur, de vrouwelijke voorzitter meegerekend, bestaat uit vier heren en vier dames.

De auditcommissie

De taak van deze commissie is het informeren en adviseren van het algemeen bestuur en de directie over de volgende onderwerpen:

1. De werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen, waaronder het toezicht op de naleving van relevante wet- en regelgeving.
2. De financiële informatieverschaffing door het Vervangingsfonds: toepassing en beoordeling van effecten van nieuwe regels, inzicht in de behandeling van schattingsposten in de jaarrekening, prognoses, werk van de externe accountant ter zake.
3. Voorstellen aan het algemeen bestuur tot het vaststellen van de jaarrekening.
4. Voorstellen aan het algemeen bestuur tot het vaststellen van de begroting.
5. Adviseren van algemeen bestuur en directie aangaande de door de accountant uitgebrachte:
  - a. managementletter naar aanleiding van de interim controle,
  - b. accountantsverslag naar aanleiding van de jaarrekening,
  - c. rapport van bevindingen inzake de rechtmatigheid,
  - d. andere tussentijdse financiële rapportages
6. Aanspreekpunt van de directie op financieel gebied.
7. Eerste bestuurlijke aanspreekpunt voor de accountant en de directie bij:
  - a. financiële ontwikkelingen welke direct gevolg hebben voor (het functioneren van) de organisatie,
  - b. onderwerpen waarvan de directie, de accountant of de commissie van mening is dat deze van dusdanige aard zijn dat deze (voorbereid door de commissie) ingebracht dienen te worden in het algemeen bestuur.

Op 31 december 2019 was de samenstelling van de auditcommissie als volgt:

voorzitter

- Mevr. G.H. Faber

leden vanuit het bestuur

- Mevr. G.P.M. van Haren
- Dhr. H.F.J. Hoedemakers

leden van buiten het bestuur

- Dhr. P.J.A. Nijssen
- Dhr. A. Stapper

Gedurende de verslagperiode is de samenstelling van de auditcommissie gewijzigd: de heer P.A. Taapke heeft op 13 maart 2019 afscheid genomen van de auditcommissie. Deze vacature is met ingang van 6 juni 2019 ingevuld door de heer P.J.A. Nijssen.

De auditcommissie is in het verslagjaar vijf keer in vergadering bijeengekomen. Tijdens deze bijeenkomsten heeft de auditcommissie adviezen opgesteld aan het bestuur van het Vervangingsfonds over onder andere de volgende onderwerpen:

- Jaarverslag 2018
- Managementletter 2018
- Begroting 2020 inclusief premiestelling
- Inkoopbeleid

De commissie bezwaarschriften

Het bestuur van het Vervangingsfonds heeft een commissie ingesteld die namens het bestuur de ingediende bezwaarschriften behandelt. De commissie bestaat uit een viertal leden. Op 31 december 2019 was de bezwaarschriftencommissie als volgt samengesteld:

voorzitter

- Mevr. G.H. Faber

leden

- Dhr. H.G. Olfers
- Dhr. H.K. Evers
- Dhr. L. van Noort
- Dhr. A.J.F. Duif

De bezwaarschriftencommissie Vervangingsfonds is negen keer in vergadering bijeengekomen.

Bezwaar en beroep

Het Vervangingsfonds valt als bestuursorgaan onder de werking van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Tegen besluiten van het Vervangingsfonds staat bezwaar en beroep open conform de hoofdstukken 6, 7 en 8 van de Awb.

De mogelijkheden

Als een schoolbestuur het niet eens is met een beslissing van het Vervangingsfonds dan is het mogelijk om binnen zes weken na dagtekening van deze beslissing bezwaar aan te tekenen bij het bestuur. Het gaat daarbij vooral om beslissingen over de uitvoering van het reglement Vervangingsfonds. Het schoolbestuur kan vervolgens, indien het dat wenst, het bezwaarschrift tijdens een hoorzitting mondeling toelichten. Binnen zes weken na ontvangst van het bezwaarschrift neemt het bestuur een beslissing.

De beslissing kan een volledige of gedeeltelijke toekenning dan wel een afwijzing van het gevraagde inhouden. Is het schoolbestuur het met deze uitspraak niet eens, dan kan het binnen een termijn van zes weken beroep instellen bij de Afdeling Bestuursrecht van de Rechtbank en hoger beroep bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. De afdeling juridische zaken van het bestuursbureau van het Vervangingsfonds is verantwoordelijk voor onder meer de behandeling van bezwaarschriften die schoolbesturen hebben ingediend tegen primaire besluiten van het fonds. In 2019 heeft het Vervangingsfonds 38 bezwaarschriften ontvangen. In 17 van deze bezwaarschriften is het schoolbestuur alsnog in het gelijk gesteld. Bij het sluiten van dit jaarverslag waren nog 8 bezwaarschriften in behandeling.

In 2019 is er door schoolbesturen geen beroep ingesteld bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Rechtbank dan wel bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Er zijn geen uitspraken gedaan en er zijn geen beroepschriften meer bij de Rechtbank en de Raad van State in behandeling.

Financieel

In het verslagjaar heeft het Vervangingsfonds een winst gerealiseerd, waar een neutraal resultaat was begroot. Het aantal schoolbesturen dat kiest voor het eigenrisicodragerschap groeit. Dit zorgt ervoor dat zowel de premieopbrengsten als de vervangingskosten lager zijn dan in voorgaande jaren. Daarnaast zijn de vervangingskosten lager dan begroot onder ander als gevolg van het lerarentekort.

Kerncijfers	2019	2018
Schoolbesturen (incl. samenwerkingsverbanden)	1.053	1.066
Onderwijsinstellingen	6.877	6.347
Schoolbesturen ERD	573	521
Premiepercentage regulier	6,10%	5,70%
Premiepercentage ERD	0,07%	0,07%
Premiepercentage BGZ	0,15%	0,15%
(alle bedragen x € 1.000)		
Premieopbrengsten regulier	71.903	81.530
Premieopbrengsten ERD	7.805	6.140
Premie differentiatie	-3.971	-1.650
Premie BGZ	8.452	7.689
Overige baten	2.730	2.730
Vervangingskosten	62.842	84.271
Overige lasten	14.218	13.526
Resultaat	9.859	-1.358
Stand Algemene reserve	19.738	11.838
Stand Bestemmingsreserve BGZ	12.670	10.711

Eigen Vermogen

Voor 2019 zijn nieuwe werkafspraken gemaakt met het ministerie van OCW (kenmerk: 16638405). Met betrekking tot het eigen vermogen is de volgende tekst opgenomen: "Het Vervangingsfonds vormt een algemene reserve, waaraan alle overschotten en tekorten worden toegevoegd dan wel onttrokken voor zover deze voortkomen uit de uitvoering van de wettelijke taak. De algemene reserve bedraagt minimaal € 12 mln. en maximaal € 18 mln." Per ultimo 2019 bedraagt het eigen vermogen € 32,4 mln. en is opgebouwd uit € 19,7 mln. algemene reserve en € 12,7 mln. bestemmingsreserve Vf activiteiten (specifiek voor activiteiten uit hoofde van bedrijfsgezondheidszorg). Het eigen vermogen ligt boven de afgesproken bandbreedte. Bij het opstellen van de nieuwe begroting en meerjarenraming wordt een niet kostendekkend premiepercentage vastgesteld waarna het eigen vermogen naar verwachting ultimo 2020 binnen de bandbreedte valt.

Liquiditeit

De liquiditeit van het Vervangingsfonds is in 2019 toegenomen voornamelijk als gevolg van een lagere terugvordering op pooldeclaraties en premiedifferentiatie. Per balansdatum bedraagt het saldo liquide middelen € 33,0 mln. (2018: € 25,4 mln.).

Kasstroom

Analyse van de kasstroom volgens de indirecte methode geeft de volgende verkorte opstelling:

(alle bedragen x € 1.000)	2019
Resultaat exclusief ontvangen interest	9.859
Mutatie kortlopende vorderingen	3.763
Mutatie kortlopende schulden	-5.977
Ontvangen rente	-
Netto kasstroom	7.645

Een nadere toelichting op de individuele posten is te vinden in de toelichting bij de balans in de jaarrekening.

Realisatie versus begroting

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Vershil
Baten			abs.
Premie-opbrengsten	75.737	77.610	-1.873
Vf Regulier	67.932	69.473	-1.541
ERD Financiële Varianten	4.864	5.441	-577
ERD	2.941	2.696	245
Premie-opbrengsten BGZ	8.452	7.889	563
Subsidies ministeries	2.730	2.730	-
Overige baten	-	-	-
Totaal baten	86.919	88.229	-1.310
Lasten			
Taakuitvoering	62.842	70.786	-7.944
Declaraties Vf Regulier	59.251	65.881	-6.630
Declaraties ERD Financiële Varianten	3.591	4.905	-1.314
BGZ	6.493	9.296	-2.803
Subsidie aanspraken	-6	250	-256
Voorlichting en communicatie	722	750	-28
Adviseurs Arbeid en Vitaliteit	3.763	3.750	13
Uitvoeringskosten bestuursbureau	112	80	32
Overige lasten	862	900	-38
Uitbreiding dienstverlening BGZ	1.040	3.566	-2.526
Bedrijfsvoering	7.722	8.862	-1.140
Kosten bestuur	64	70	-6
Kosten bestuursbureau en directie	2.937	4.154	-1.217
Uitvoering premie-incasso en declaraties	4.032	3.943	89
Overige lasten	689	695	-6
Rentelasten en soortgelijke kosten	3	5	-2
Totaal lasten	77.060	88.949	-11.889
Resultaat	9.859	-720	10.579
Uitsplitsing kosten bestuursbureau en directie			
Personele kosten bestuursbureau en directie	1.468	1.697	-229
Materiële kosten bestuursbureau en directie	1.469	2.457	-988

De realisatie per ultimo 2019 wordt afgezet tegen de begroting 2019, welke is goedgekeurd door het ministerie van OCW.

Het verschil tussen realisatie en begroting bedraagt € 10,6 mln. De premieopbrengsten zijn lager. Enerzijds zijn de opbrengsten hoger doordat er binnen het primair onderwijs meer fte werkzaam is tegen een hoger dan begroot salaris, waardoor de grondslag voor de premieberekening is gestegen. Anderzijds is er een andere verdeling over de verschillende aansluitvormen. Tevens is het uit te betalen bedrag aan premiedifferentiatie hoger dan begroot als gevolg van minder vervangingsdeclaraties. De vervangingskosten zijn lager, grotendeels doordat er minder declaraties zijn aangeleverd, voornamelijk omdat het lastig is om vervangers in te zetten.

De afspraak is dat de ondersteuning in het kader van de bedrijfsgezondheidszorg (BGZ) financieel neutraal wordt uitgevoerd. In 2019 lagen de kosten lager dan de premieopbrengsten. De niet gebruikte premieopbrengsten zijn opgenomen in de bestemmingsreserve Vf activiteiten en worden vanaf 2018 aangewend voor het Plan Intensivering BGZ. Voor een nadere toelichting verwijzen wij u graag naar het jaarverslag onder titel "Ondersteuning sector in professionalisering verzuim- en vervangingsbeleid (flankerend beleid bedrijfsgezondheidszorg – BGZ)".

De lagere kosten bedrijfsvoering worden met name veroorzaakt door lagere kosten voor diverse projecten en lagere personele kosten als gevolg van lagere WW-kosten, omdat uitkeringsgerechtigde ex-personeelsleden (het fonds is eigenrisicodragers voor WW-kosten) snel een nieuwe baan hebben gevonden.

Financiële en niet financiële prestatie indicatoren

Doelmatigheid

Een algemeen aanvaarde definitie van doelmatigheid is: 'de beoogde prestaties realiseren met de inzet van zo min mogelijke financiële, personele en materiële middelen'.

Het beheer en de organisatie van het Vervangingsfonds dienen ook hieraan te voldoen.

Met het oog op de modernisering van het fonds is ervoor gekozen om in de werkafspraken met het ministerie van OCW, prestatie-indicatoren op te nemen die een beeld geven van verschillende doelmatigheidsaspecten (kenmerk: 16638405). Bij de jaarlijkse evaluatie is te bezien of en hoe de indicatoren eventueel aanpassing(en) en/of aanvulling(en) behoeven. Het streven naar doelmatigheid is in de werkafspraken als vanzelfsprekend uitgangspunt opgenomen.

De volgende prestatie-indicatoren zijn overeen gekomen:

1. De kosten voor het bestuursbureau als percentage van de vervangingskosten ten laste van het fonds.
2. De kosten voor de uitvoeringstaken als percentage van de vervangingskosten ten laste van het fonds.
3. Het aantal aangeleverde declaratieverzoeken en het aantal afgekeurde respectievelijk toegekende declaratieverzoeken.
4. De gemiddelde doorlooptijd van bezwaarprocedures.
5. Het rechtmatigheidspercentage van de uitbetaalde declaratieverzoeken (over deze indicator wordt separaat gerapporteerd in het Assurance-rapport voor 1 juli 2020).

Hierbij gelden de volgende definities:

- Kosten bestuursbureau: de kosten voor bedrijfsvoering minus de kosten voor de uitvoeringstaken ASP.
- Kosten uitvoeringstaken: de kosten die door de uitvoeringsorganisatie ASP worden gemaakt ten behoeve van de wettelijke taak.
- declaratie vervanging: een unieke vervanging (A vervangt B) binnen het totaal aantal vervangingsdeclaraties dat in een kalenderjaar is ingediend.
- Gemiddelde doorlooptijd: de netto doorlooptijd, hierin worden de periodes waarin het schoolbestuur in de gelegenheid is gesteld om te herstellen van de doorlooptijd afgehaald.

Voor 2019 bedragen de waarden bij deze prestatie-indicatoren:

Indicator		2019	2018
1.	kosten bestuursbureau / vervangingskosten	5,87%	4,00%
2.	kosten uitvoeringstaken / vervangingskosten	6,42%	5,28%
3a.	aantal declaratieverzoeken	191.957	338.737
3b.	aantal toegekende declaratieverzoeken	167.499	285.293
4a.	gem. doorlooptijd bezwaar reglement Vf (in dagen)	82	66
4b.	gem. doorlooptijd bezwaar subsidie lerend werken (in dagen)	58	32

- De *kosten bestuursbureau* zijn gestegen, dit wordt o.a. veroorzaakt door hogere controlekosten. In 2018 heeft er een vrijval van reservering plaatsgevonden over de jaren 2016 en 2017 voor de controlekosten rechtmatigheid, waardoor de kosten 2019 niet in lijn liggen met 2018.
- De *kosten uitvoeringstaken* hebben betrekking op de dienstverlening van APG Servicepartners (ASP). De kosten uitvoeringstaken nemen af overeenkomstig de prijsafspraken met ASP.

- De totale *vervangingskosten* en het *aantal declaratieverzoeken* zijn gedaald als gevolg van minder declaraties omdat het aantal besturen met eigenrisicodragerschap stijgt en omdat het aantal vervangingen afneemt als gevolg van het lerarentekort
- De toename van de *gemiddelde doorlooptijd bezwaar* wordt veroorzaakt door enerzijds de toename van het aantal bezwaarschriften en anderzijds door een afname van de inzetbaarheid van de juristen.

Rechtmatigheid

Rechtmatigheid van ingediende declaraties en geïnde premies is een belangrijk onderdeel bij de uitvoering van de taken door het Vervangingsfonds. De accountant van het Vf dient separaat en onafhankelijk een oordeel af te geven over de rechtmatigheid van de geïnde premies respectievelijk de uitbetaalde vervangingsdeclaraties.

Het systeem "Mijn Vf" is mede ontwikkeld om de onrechtmatigheid te laten dalen. Met dit systeem worden zowel de berekeningen van de premieopbrengsten als de hoogte van de uit te betalen vervangingsdeclaraties per bevoegd gezag vastgesteld. Het fonds maakt daarbij gebruik van de door het veld aangeleverde gegevens in combinatie met geautomatiseerde systeemcontroles.

Naar aanleiding van de uitgevoerde controles op de geïnde premies komt de accountant van KPMG in zijn verslag over 2018 tot een goedkeurende controleverklaring.

De toetsing van de rechtmatigheid van de uitbetaalde vervangingsdeclaraties vindt plaats door middel van veldcontroles die per kwartaal worden uitgevoerd. Deze veldcontroles zijn voor het jaar 2018 door het speciaal hiervoor ingerichte controleteam van het accountantsbureau KPMG uitgevoerd. KPMG heeft als eindverantwoordelijke accountant over het boekjaar 2018 haar bevindingen medio 2019 in een verslag gerapporteerd.

De accountant komt ten aanzien van de uitbetaalde vervangingsdeclaraties op basis van de door haar uitgevoerde rechtmatigheidscontroles tot de volgende foutpercentages voor 2018. De foutpercentages zijn opgenomen in onderstaande tabel, waarbij het jaar 2017 ter vergelijking hieraan is toegevoegd.

Fouten - Categorie	2018	2017
Regulier	0,71%	1,27%
Poolers	0,00%	0,16%
Totaal	0,71%	1,43%

Ten aanzien van de onzekerheden rondom de vervangingsdeclaraties komt de accountant met de volgende bevindingen.

Onzekerheden - Categorie	2018	2017
Regulier	0,46%	2,37%
Poolers	0,00%	0,49%
Totaal	0,46%	2,86%

Op beide onderdelen is een mooie daling te constateren. Dit sluit aan bij de eerder ingezette daling vanaf 2015 (fouten: 5,89% en onzekerheden 12,23%). In het samenvattend rapport geeft de accountant aan dat de onrechtmatigheid in 2018 weer verder is gedaald en dat dit wordt gezien als een positieve ontwikkeling in een duidelijke neerwaartse trend.

In 2019 is het reglement van het Vervangingsfonds verder eenvoudiger opgesteld en in werking getreden. Deze vereenvoudiging was noodzakelijk om het reglement verder te optimaliseren, zodat het scholenveld beter grip heeft gekregen op de voorwaarden voor de vergoeding van vervangingsdeclaraties.

KPMG is met haar speciale rechtmatigheidsteam bij het sluiten van het jaarverslag nog werkzaam aan de controle van de rechtmatigheid over 2019.

In tussenrapportages is een verdere duidelijke daling van de onrechtmatigheid waar te nemen. Het onrechtmatigheidspercentage over 2019 tot en met ultimo kwartaal 3 kwam uit op 0,02%. Hierbij moet worden opgemerkt dat dit percentage nog onderhevig is aan wijzigingen naar aanleiding van de controle over kwartaal 4 en voor de pooldeclaraties over geheel 2019. Aan dit percentage kan dus nog geen oordeel worden ontleend, maar het geeft weer dat de inspanningen van het Vervangingsfonds om de rechtmatigheid structureel te verbeteren en boven de 99% te houden vruchten afwerpt.

Kosten bedrijfsvoering

Onder de kosten bedrijfsvoering worden de kosten verantwoord die het Vervangingsfonds maakt ten behoeve van de uitvoering van de wettelijke taak. De kosten kunnen in een aantal posten worden uitgesplitst.

(alle bedragen x € 1.000)	2019	2018
Kosten bestuur	64	63
Personele kosten bestuursbureau en directie	1.468	1.586
Materiële kosten bestuursbureau en directie	1.469	1.499
Uitvoeringskosten	4.032	4.447
Overige lasten	689	220
Totaal	7.722	7.815

De kosten bedrijfsvoering zijn overall gedaald met € 0,1 mln.

De personele kosten bestuursbureau en directie betreffen de salarislasten van het Vervangingsfonds. Deze post is verminderd met de doorbelasting aan het Participatiefonds, voor inzet van medewerkers aldaar. De doorbelasting wordt op basis van een vooraf bepaalde verdeelsleutel doorberekend. In 2019 heeft het fonds meer mensen in dienst genomen. Het aantal fte is toegenomen van 38,7 in 2018 naar 58,7 in 2019. De nieuwe medewerkers verrichten werkzaamheden voor het Participatiefonds en de loonkosten worden volledig doorbelast. Dit verklaart waarom de personele lasten dalen bij een toename in het personeelsbestand.

De materiële kosten zijn fractioneel afgenomen, door lagere externe advieskosten.

De uitvoeringskosten worden betaald aan de uitvoeringsorganisatie APG Service Partners die verschillende werkzaamheden voor het Vervangingsfonds uitvoert. Zij berekenen en innen premies, controleren en betalen de vervangingsdeclaraties, voeren de volledige administratie en stellen regio-adviseurs bedrijfsgezondheidszorg ter beschikking. De uitvoeringskosten zijn lager, door daling van de contractwaarde als gevolg van de overeengekomen jaarlijkse daling van het lumpsumbedrag.

In de overige lasten zijn de controlekosten opgenomen. De controlekosten op de rechtmatigheid zijn substantieel hoger dan in 2018 omdat in 2018 een vrijval van reserveringen over voorgaande jaren heeft plaatsgevonden. De controlekosten liggen op het niveau van de begroting.

Jaar- rekening

2

Balans per 31 december 2019 na resultaatverdeling*(alle bedragen x € 1.000)*

ACTIVA		31/12/2019	31/12/2018
Viottende activa			
Vorderingen			
Debiteuren	[1]	2.853	4.015
Vorderingen op gelieerde organisaties	[2]	757	1.018
Overige vorderingen	[3]	16.824	19.164
		20.434	24.197
Liquide middelen	[4]	33.009	25.364
Totaal Activa		53.443	49.561

PASSIVA		31/12/2019	31/12/2018
Eigen vermogen			
Algemene reserve	[5]	19.738	11.838
Bestemmingsreserves	[5]	12.670	10.711
		32.408	22.549
Kortlopende schulden			
Crediteuren	[6]	374	1.495
Overige schulden	[7]	20.661	25.517
		21.035	27.012
Totaal Passiva		53.443	49.561

Staat van Baten en Lasten over 2019

(alle bedragen x € 1.000)

LASTEN		2019	Begroting 2019	2018
Taakuitvoering				
Vervangingskosten	[10]	62.842	70.786	84.271
Bedrijfsgezondheidszorg				
Kosten bedrijfsgezondheidszorg	[11]	6.493	9.296	5.708
Bedrijfsvoering				
Kosten bestuur	[12]	64	70	63
Kosten bestuursbureau	[13]	2.937	4.154	3.085
Uitvoering premie-incasso en declaraties	[14]	4.032	3.943	4.447
Overige lasten	[15]	689	695	220
		7.722	8.862	7.815
Financiële bedrijfsvoering				
Rentelasten	[16]	3	5	4
Totaal lasten		77.060	88.949	97.798
BATEN				
Premieopbrengsten	[8]	84.189	85.498	93.709
Subsidies ministeries	[9]	2.730	2.730	2.731
Resultaat		-9.859	721	1.358
Totaal baten		77.060	88.949	97.798

Kasstroomoverzicht over 2019*(alle bedragen x € 1.000)*

	2019	2018
Resultaat exclusief ontvangen interest	9.859	-1.358
Mutatie werkkapitaal:		
Mutatie in debiteuren [1]	1.162	6.998
Mutatie in vorderingen op gelieerde organisaties [2]	261	-545
Mutatie in overige vorderingen [3]	2.340	8.561
Mutatie in crediteuren [6]	-1.121	668
Mutatie in overige schulden [7]	-4.856	-2.091
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	7.645	12.233
Ontvangen interest	0	0
Kasstroom uit operationele activiteiten	7.645	12.233
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	0	0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	0	0
Netto kasstroom	7.645	12.233
Beginstand liquide middelen	25.364	13.131
Eindstand liquide middelen [4]	33.009	25.364

Voor een nadere toelichting op de mutaties in het werkkapitaal wordt verwezen naar de betreffende balansposten.

Toelichting behorende tot de jaarrekening 2019

Algemeen

Stichting Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs ('het Vervangingsfonds') is een zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) in de zin van de Kaderwet ZBO. Het Vervangingsfonds is gevestigd aan Boompjes 40, Rotterdam en staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41157213.

Het Vervangingsfonds heeft de volgende doelstellingen:

- Het bieden van waarborgen aan aangeslotenen voor de kosten van vervanging bij afwezigheid van personeel en kosten voortvloeiend uit verplichtingen uit hoofde van de rechtspositie van personeel in het primair onderwijs, voor zover dat gebruik maakt van de regeling voor onvrijwillige taakvermindering krachtens de op het betreffende personeelslid toepasselijke onderwijswetgeving.
- Het invoeren en in stand houden van bedrijfsgezondheidszorg in het onderwijs, alsmede het bevorderen en bewaken van de kwaliteit van die zorg.

Toegepaste grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW), de werkafspraken (kenmerk: 16638405) tussen de Stichting Vervangingsfonds en het ministerie van OCW en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT).

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening bevat financiële informatie van de rechtspersoon en heeft betrekking op het kalenderjaar 2019.

Continuïteit

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Op 20 februari 2020 is er een wetsvoorstel ingediend bij de Tweede Kamer. In dit wetsvoorstel vervalt op termijn de verplichte aansluiting bij het Vervangingsfonds. Het moment van daadwerkelijke bedrijfsbeëindiging van het fonds wordt besloten door de sociale partners.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Activa en passiva worden tegen historische kostprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de stichting zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoord worden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar alle waarschijnlijkheid in de praktijk zullen voordoen en niet op basis van voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich zullen voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de rekening van baten en lasten opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie.

Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De opbrengsten en kosten zijn toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

De jaarrekening is opgesteld in Euro, de functionele valuta van het Vervangingsfonds en afgerond op duizendtallen tenzij anders vermeld.

Gebruk van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. Dit is vooral het geval bij de per balansdatum nog te betalen declaraties vervangingskosten en te betalen premiedifferentiatie (beide onder overige schulden [7]), de per balansdatum te vorderen premiedifferentia-

tie en te vorderen bedragen inzake pooldeclaraties (beide onder overige vorderingen [3]) en de daaraan gerelateerde vervangingskosten.

Mede op basis van voorgaande schattingen is de bonus-malus op basis van vastgestelde rekenregels berekend.

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. In de paragraaf Toelichting op de balans worden de toegepaste schattingen nader toegelicht. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten bevatten vlottende activa (debiteuren, vorderingen op gelieerde organisaties en overlopende activa), liquide middelen en kortlopende schulden (crediteuren en overige schulden). Financiële activa en financiële verplichtingen worden in de balans opgenomen op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaan.

Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Financiële instrumenten worden bij eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. De inzet van financiële instrumenten gebeurt in geen geval voor speculatieve doeleinden. Het Vervangingsfonds kent geen afgeleide financiële instrumenten (derivaten) en /of financiële instrumenten voor handelsdoeleinden.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Vorderingen

Debiteuren, vorderingen op gelieerde organisaties en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met eventuele bijzondere waardeverminderingverliezen.

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Crediteuren en overige schulden worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode. De effectieve rente wordt direct in de rekening van baten en lasten verwerkt.

Bijzondere waardeverminderingen financiële activa

Een financieel actief wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt.

Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betalingen door een debiteur, herstructurering van een aan het Vervangingsfonds toekomend bedrag onder voorwaarden die het Vervangingsfonds anders niet zou hebben overwogen en aanwijzingen dat een debiteur of emittent failliet zal gaan, en het verdwijnen van een actieve markt voor een bepaald effect.

Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen die door het Vervangingsfonds worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen wordt beoordeeld of deze individueel onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen die niet individueel onderhevig zijn gebleken aan bijzondere waardevermindering en van afzonderlijk niet belangrijke vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering, dit door samenvoeging van vorderingen met vergelijkbare risicokenmerken.

Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt het Vervangingsfonds historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als het bestuur van het Vervangingsfonds van oordeel is dat de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren.

Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gedisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Verliezen worden opgenomen in de staat van baten en lasten. Rente op het aan een bijzondere waardevermindering onderhevige actief blijft verantwoord worden via oprenting van het actief met de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Als in een latere periode de waarde van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderingverlies, wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de staat van baten en lasten.

Vorderingen

De waardering van vorderingen is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee zo nodig rekening gehouden bij de waardering.

Eigen Vermogen

Overeenkomstig de werkafspraken (kenmerk: 16638405) met het ministerie van OCW wordt het eigen vermogen met ingang van 2017 verdeeld naar de categorieën Algemene Reserve en Bestemmingsreserves. De bestemmingsreserves zijn specifiek voor bedragen ten behoeve van een bepaald doel, dat beperkter is dan de doelstelling van het Vervangingsfonds. Betreffend doel wordt door het bestuur vastgesteld.

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

De waardering van kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Premieopbrengsten, vervangingskosten en kosten bedrijfsgezondheidszorg

De premieopbrengsten worden berekend op een door het Vervangingsfonds vastgesteld premiepercentage. De schoolbesturen dragen het vastgestelde premiepercentage af over het bijdrage-inkomen op (kalender)jaarbasis, op basis van het loon ZVW dat maandelijks door de bevoegde gezagen aangeleverd wordt.

De vervangingskosten zijn gebaseerd op de tabel normbekostiging. De normbekostiging is een normuur-bedrag dat is gebaseerd op de looninschaling van de afwezige. Er zijn 5 groepen: 1 voor onderwijs ondersteunend personeel; 1 voor directie en staf en 3 voor onderwijzend personeel. Maandelijks declareert het bevoegd gezag over de periode van vervanging van desbetreffende afwezige. De kosten bedrijfsgezondheidszorg hebben betrekking op activiteiten ter verbetering van de bedrijfsgezondheid in het primair onderwijs.

Subsidies ministeries

Subsidies ministeries hebben betrekking op de bijdrage die van het ministerie van OCW wordt ontvangen ter dekking van de uitvoeringskosten van het fonds. De tegemoetkoming wordt jaarlijks door het ministerie vastgesteld op basis van de goedgekeurde begroting van het fonds.

Kosten bedrijfsvoering

Kosten bedrijfsvoering betreffen kosten van personeel, diensten derden, automatisering, huisvesting en dergelijke en worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door het Vervangingsfonds.

Pensioenen

Uitgangspunt is dat de in de verslaggevingsperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het ABP verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde pensioenpremies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met de in de toekomst verschuldigde premies.

Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het Vervangingsfonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van de verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van het geldende pensioenreglement Stichting Pensioenfonds ABP, de pensioenovereenkomst met de medewerkers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen.

Voor een op balansdatum bestaand overschot bij ABP wordt een vordering opgenomen als de stichting de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar het Vervangingsfonds zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Financiële bedrijfsvoering

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Leasing

Het Vervangingsfonds kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele lease. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm. Classificatie van de lease vindt plaats op het tijdstip van het aangaan van de betreffende leaseovereenkomst.

Operationele lease

Als het Vervangingsfonds optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Vergoedingen die worden ontvangen als stimulering voor het afsluiten van een overeenkomst worden verwerkt als een vermindering van de leasekosten over de leaseperiode. Leasebetalingen en vergoedingen inzake operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht, tenzij een andere toerekeningsystematiek meer representatief is voor het patroon van de met het leaseobject te verkrijgen voordelen.

Belastingen

Doordat het Vervangingsfonds als zelfstandig bestuursorgaan kwalificeert, geldt als uitgangspunt dat de activiteiten van de stichting per 1 januari 2016 tot belastingplicht leiden voor de vennootschapsbelasting voor zover sprake is van een materiële onderneming.

De huidige activiteiten van het Vervangingsfonds kwalificeren niet als materiële onderneming, omdat er niet wordt deelgenomen aan het economisch verkeer. Daarnaast is er geen winstoogmerk aanwezig en wordt niet in concurrentie getreden. Er is dan ook geen sprake van belastingplicht voor de vennootschapsbelasting voor de huidige activiteiten van het Vervangingsfonds.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije markttrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. De middelen kunnen zonder beperkingen en zonder materieel risico van waardevermindering als gevolg van de transactie worden omgezet in geldmiddelen.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom van de operationele activiteiten.

Verbonden partijen

Transacties met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Van deze transacties wordt de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht toegelicht.

Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering topinkomens (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de wet- en regelgeving inzake de WNT, waaronder de specifieke (sectorale) regels.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening. Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

Toelichting op de Balans per 31 december 2019

Vorderingen

Debiteuren [1] (alle bedragen x € 1.000)

	31/12/2019	31/12/2018
Debiteuren inzake premies	2.853	4.015
Totaal debiteuren	2.853	4.015

Onder de debiteuren zijn de al ingediende premievorderingen en vorderingen uit hoofde van het jaarlijkse bonus-malussysteem op scholen verantwoord voor zover noodzakelijk onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Ultimo boekjaar bedraagt deze voorziening nihil (ultimo 2018: nihil). Er zijn geen vorderingen met een looptijd langer dan één jaar.

Vorderingen gelieerde organisaties [2] (alle bedragen x € 1.000)

	31/12/2019	31/12/2018
Te vorderen van Stichting Participatiefonds	757	1.018
Totaal vorderingen op gelieerde organisaties	757	1.018

Het Vervangingsfonds is gelieerd aan het Participatiefonds. De beide stichtingen hebben een gemeenschappelijk bestuursbureau en verrichten voor een deel van de uitvoering gezamenlijke activiteiten. De hieruit voortvloeiende kosten voor gemene rekening worden verwerkt in de administratie van het Vervangingsfonds en vervolgens via een vooraf bepaalde verdeelsleutel zonder opslag doorbelast aan het Participatiefonds. De vordering op het Participatiefonds is het gevolg van deze doorbelasting. Hierover wordt geen rente in rekening gebracht. Er zijn geen vorderingen met een looptijd van langer dan één jaar.

Overige vorderingen [3] (alle bedragen x € 1.000)

	31/12/2019	31/12/2018
Overlopende activa:		
Te vorderen premies	7.531	8.509
Te vorderen premiedifferentiatie	1.714	2.293
Te vorderen inzake pooldeclaraties	7.579	8.362
Totaal overige vorderingen	16.824	19.164

Te vorderen premies

De te vorderen premies hebben betrekking op nog door bevoegd gezagen af te dragen premiebedragen, die op balansdatum nog niet door het Vervangingsfonds gefactureerd zijn.

Te vorderen premiedifferentiatie

De te vorderen premiedifferentiatie heeft betrekking op de raming van de te verrekenen bonus-malus met de schoolbesturen. De verrekening vindt plaats per kalenderjaar. De premiedifferentiatie wordt bepaald per bevoegd gezag op basis van een rekenregel. De geraamde te vorderen premiedifferentiatie is de resultante van de premieopbrengst in het boekjaar en de betaalde en nog te betalen vervangingsdeclaraties. De eindafrekening over 2019 met schoolbesturen wordt vóór 15 oktober 2020 bekend gemaakt. Doordat de nog te betalen vervangingsdeclaraties een raming is, is de te vorderen premiedifferentiatie ook een raming.

Te vorderen bedragen inzake pooldeclaraties

De te vorderen bedragen inzake pooldeclaraties hebben betrekking op de raming van de terug te vorderen bedragen voor vervangingspools: indien de inzet van de vervangingspools niet voldoet aan de normstelling volgens het reglement van het Vervangingsfonds wordt de initieel betaalde vergoeding teruggevorderd, afhankelijk van het inzetpercentage. Deze post omvat een aanzienlijk schattingselement.

De belangrijkste veronderstellingen bij het bepalen van deze raming zijn het bedrag aan nog te verwachten pooldeclaraties na balansdatum met betrekking tot het boekjaar en het daaruit voortvloeiende inzetpercentage dat met deze declaraties gerealiseerd wordt. De raming van het bedrag aan nog te verwachten pooldeclaraties is toegelicht als onderdeel van de raming van de schattingspost 'nog te betalen netto loonkosten'.

De verwachte inzet van de poolbesturen over boekjaar 2019 komt tot uitdrukking in het inzetpercentage. Het inzetpercentage wordt berekend per vervangingspool met toepassing van de rekenregel in het Reglement Vervangingsfonds 2019. Volgens de rekenregel wordt daarbij het aantal declarabele uren in de pool inclusief het aantal uren en minuten wegens schoolvakantie, BAPO, ziekte of schorsing, gedeeld door het totaal aantal beschikbare uren en minuten in de pool. Het inzetpercentage is dus afhankelijk van de raming van het bedrag aan nog te betalen pooldeclaraties, het aantal declarabele uren dat deze vertegenwoordigen en het aantal beschikbare uren in de pool. Het werkelijk aantal beschikbare uren in de pool is bekend. Indien een vervangingspool uit meerdere schoolbesturen bestaat wordt de poolvordering toegerekend aan de verschillende schoolbesturen naar rato van de (verwachte) premieopbrengst.

Het verwachte gemiddelde inzetpercentage over boekjaar 2019 bedraagt 68%. In de jaarrekening 2018 van de stichting Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs is gerekend met een verwachte gemiddelde inzet van 70%. De daadwerkelijke gemiddelde inzet over het boekjaar 2018 bedroeg 69,6%, 0,4% lager dan geraamd in de jaarrekening 2018.

De overige vorderingen hebben allen een looptijd van korter dan één jaar.

Liquide middelen [4] (alle bedragen x € 1.000)

	31/12/2019	31/12/2018
Rekening courant ministerie van Financiën	33.009	25.307
Borgstelling huur	0	57
Totaal liquide middelen	33.009	25.364

De rekening courant ministerie van Financiën is het saldo aan liquide middelen. Het saldo is rentedragend. Deze liquide middelen zijn ter vrije beschikking.

Het Vervangingsfonds heeft een kredietfaciliteit van € 23 mln. (2018: € 23 mln.) bij het ministerie van Financiën. De looptijd is tot wederopzegging en er zijn geen zekerheden gesteld. De kredietfaciliteit is gedurende 2019 en 2018 niet aangesproken.

Eigen vermogen [5] (alle bedragen x € 1.000)

	31/12/2019	31/12/2018
Saldo begin boekjaar	22.549	23.907
Resultaat huidig boekjaar	9.859	-1.358
Saldo einde boekjaar	32.408	22.549

Het eigen vermogen wordt jaarlijks gemuteerd met het saldo van baten en lasten. Het eigen vermogen is bedoeld om de continuïteit en solvabiliteit van het Vervangingsfonds veilig te stellen. In de werkafspraken (kenmerk: 16638405) afgesloten met het ministerie van OCW is onder andere de volgende afspraak gemaakt met betrekking tot het eigen vermogen: het Vervangingsfonds vormt een algemene reserve, waaraan alle overschotten en tekorten worden toegevoegd dan wel onttrokken voor zover deze voortkomen uit de uitvoering van de wettelijke taak. De algemene reserve bedraagt minimaal € 12 mln. en maximaal € 18 mln. Eind 2019 voldoet het eigen vermogen niet aan deze afspraak. Het eigen vermogen ligt boven de afgesproken bandbreedte. Bij het opstellen van de nieuwe begroting en meerjarenraming wordt een niet kosten-dekkend premiepercentage vastgesteld waarna het eigen vermogen naar verwachting ultimo 2020 binnen de bandbreedte valt.

Verloopoverzicht eigen vermogen (alle bedragen x € 1.000)

	Saldo 01-01-2019	Mutatie 2019	Resultaat 2019	Saldo 31-12-2019
Algemene reserve	11.838	0	7.900	19.738
Bestemmingsreserves	10.711	0	1.959	12.670
Totaal eigen vermogen	22.549	0	9.859	32.408

	Saldo 01-01-2018	Mutatie 2018	Resultaat 2018	Saldo 31-12-2018
Algemene reserve	15.177	0	-3.339	11.838
Bestemmingsreserves	8.730	0	1.981	10.711
Totaal eigen vermogen	23.907	0	-1.358	22.549

Resultaten van het Vervangingsfonds worden toegevoegd dan wel onttrokken aan de algemene reserve, tenzij het bestuur resultaten specifiek toewijst aan een bestemmingsreserve. Het bestuur van het Vervangingsfonds heeft besloten om, met ingang van 2016, een bestemmingsreserve Vervangingsfonds activiteiten te vormen voor het nog resterende (niet uitgegeven) deel van de premies BGZ. Deze bestemmingsreserve Vervangingsfonds activiteiten is opgebouwd uit het verschil tussen de ontvangen premieopslag BGZ en de aan BGZ bestede kosten. In 2018 is het project Intensivering Dienstverlening BGZ gestart. Dit intensiveringsplan richt zich op een periode van 5 jaar. Het accent ligt op het leveren van maatwerk en het inspelen op de vraag van schoolbesturen. Daarbij ligt de focus specifiek op schoolbesturen met een continuïteitsrisico. Er is extra ondersteuning voor schoolbesturen o.a. voor de onderwerpen werkdruk, duurzame inzetbaarheid en ziekteverzuim. In 2019 zijn 12 regiocoördinatoren gestart. In 2020 wordt specifiek voor de onderwerpen duurzame inzetbaarheid en verlaging werkdruk het aantal adviseurs en het aantal activiteiten uitgebreid. De kosten worden betaald uit de bestemmingsreserve.

Kortlopende schulden

Crediteuren [6] (alle bedragen x € 1.000)

	31/12/2019	31/12/2018
Crediteuren inzake netto loonkosten	193	138
Crediteuren inzake kosten bedrijfsvoering	181	1.357
Totaal crediteuren	374	1.495

Onder de crediteuren zijn de verplichtingen opgenomen inzake te betalen vervangingsuitgaven (netto loonkosten) voor zover deze vóór 31 december zijn gedeclareerd bij en goedgekeurd door het Vervangingsfonds. De crediteuren inzake apparaatskosten hebben betrekking op reguliere kosten, waarvan de facturen zijn ontvangen vóór 31 december. Alle verplichtingen uit hoofde van crediteuren kennen een looptijd korter dan 12 maanden.

Overige schulden [7] (alle bedragen x € 1.000)

	31/12/2019	31/12/2018
Te betalen declaraties vervangingskosten	14.340	18.873
Belastingen en premies sociale verzekeringen	277	176
Te betalen premiedifferentiatie	5.505	5.486
Te betalen subsidietoezeggingen	18	166
Overlopende passiva	521	816
Totaal overige schulden	20.661	25.517

Te betalen declaraties vervangingskosten

De nog te betalen declaraties vervangingskosten betreffen een schatting per einde van het boekjaar. De te betalen declaraties vervangingskosten hebben een looptijd korter dan 1 jaar. De vervangingsdeclaraties kunnen worden ingediend tot en met 6 april 2020 en aansluitend geldt nog een correctietermijn van drie maanden.

De post te betalen declaraties vervangingskosten is als volgt te specificeren (alle bedragen x € 1.000):

	2019	2018
Reeds ingediend en in behandeling	11.599	12.730
Nog te verwachten	2.741	6.143
Totaal	14.340	18.873

De post te betalen declaraties vervangingskosten bevat een significant schattingselement. De belangrijkste veronderstelling van het management is het bedrag aan nog te ontvangen vervangingsdeclaraties na balansdatum.

De raming inzake nog te betalen declaraties vervangingskosten wordt bepaald op basis van het historisch indieningsgedrag. Er zijn 3 soorten vervangingsdeclaraties te onderscheiden: reguliere Vf declaraties (inclusief nadeclaraties en externe declaraties), pooldeclaraties en declaraties voor de financiële varianten (stoploss 80, stoploss 100, wachtdagen 14 en wachtdagen 42). Er wordt gebruik gemaakt van data uit bronsysteem Mijn Vf in de periode 2016 tot en met maandverwerking februari 2020. Met behulp van deze historische gegevens wordt becijferd hoeveel procent van de declaraties in een tijdvak per maandverwerking worden aangeleverd.

De declaratielast per tijdvak wordt vervolgens naar 100% geprojecteerd. Het verschil tussen de projectie en de reeds ontvangen en verwerkte declaratielast, vormt de reservering ultimo jaareinde.

De raming inzake nog te betalen pooldeclaraties wordt bepaald per vervangingspoolbestuur. Het bedrag aan werkelijk ingediende declaraties per maand worden verhoogd met het aantal aan nog te verwachten declaraties voor de ingediende poolaanstellingen per tijdvak, vermenigvuldigd met het hiervoor geldende normbedrag voor het betreffende vervangingspoolbestuur. In de jaarrekening 2018 van het Vervangingsfonds was een raming opgenomen voor nog te betalen declaraties vervangingskosten ad € 18,9 miljoen. Retrospectief is gebleken dat in boekjaar 2019 voor een bedrag ad € 17,8 miljoen is ingediend bij het Vervangingsfonds met betrekking tot boekjaar 2018. Dit is een ramingsverschil van € 1,1 miljoen.

In de raming te betalen declaraties vervangingskosten is geen rekening gehouden met mogelijk terug te vorderen bedragen vanuit de onderhanden zijnde veldcontroles 2019 van de accountant. De reden hiervoor is dat deze werkzaamheden momenteel nog niet zijn afgerond en de bedragen daardoor niet betrouwbaar zijn in te schatten.

Te betalen premiedifferentiatie:

De te betalen premiedifferentiatie heeft betrekking op de raming van de te verrekenen bonus-malus met de schoolbesturen. De verrekening vindt plaats per kalenderjaar. De premiedifferentiatie wordt bepaald per bevoegd gezag op basis van een rekenregel. De geraamde te betalen premiedifferentiatie is de resultante van de premieopbrengst in het boekjaar en de betaalde en nog te betalen vervangingsdeclaraties. De eindafrekening over 2019 met schoolbesturen wordt vóór 15 oktober 2020 bekend gemaakt. Doordat de nog te betalen vervangingsdeclaraties een raming is, is de te betalen premiedifferentiatie ook een raming.

Te betalen subsidietoezeggingen

De kortlopende schuld inzake te betalen subsidietoezeggingen omvat de aangegane verplichting naar schoolbesturen, waarvoor nog geen definitieve afrekening heeft plaatsgevonden.

Overlopende passiva

Onder de overlopende passiva zijn alle overige verplichtingen waarvoor nog geen facturen zijn ontvangen opgenomen.

De overige schulden hebben hoofdzakelijk een looptijd korter dan één jaar.

Onder de overige schulden is één post opgenomen die een looptijd heeft langer dan 1 jaar. Het betreft de post Afvloeiingskosten. Hieronder is een overzicht met de uitsplitsing opgenomen (alle bedragen x € 1.000).

	31/12/2019	31/12/2018
Afvloeiingskosten < 1 jaar	39	20
Afvloeiingskosten > 1 jaar < 5 jaar	30	192
Afvloeiingskosten > 5 jaar	0	116
Totaal	69	328

Financiële instrumenten

Algemeen

Het Vervangingsfonds maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die het fonds blootstelt aan krediet-, markt-, rente-, kasstroom- en liquiditeitsrisico's. Om deze risico's te beheersen heeft het Vervangingsfonds een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen in de markt en daarmee de financiële prestaties van het Vervangingsfonds te beperken. Het Vervangingsfonds zet geen afgeleide financiële instrumenten in om risico's te beheersen.

Kredietrisico

Het Vervangingsfonds loopt kredietrisico over de vorderingen opgenomen onder de kortlopende vorderingen en liquide middelen, voor een totaalbedrag van € 53,4 mln. (2018: € 49,6 mln.). Het Vervangingsfonds hanteert interne procedures en gedragslijnen teneinde het kredietrisico inzake vorderingen te beperken. Ultimo 2019 en ultimo 2018 is geen sprake van concentratie van kredietrisico's bij één of meerdere partijen, anders dan de liquide middelen aangehouden bij het ministerie van Financiën.

Renterisico en kasstroomrisico

Het Vervangingsfonds loopt geen renterisico aangezien er geen rentedragende vorderingen en schulden zijn. Het Vervangingsfonds heeft dan ook geen afgeleide rente-instrumenten afgesloten om de variabiliteit van variabel rentende leningen te beperken.

Valutarisico

Het Vervangingsfonds loopt geen valutarisico aangezien alle transacties in euro's plaatsvinden.

Prijrisico

Het Vervangingsfonds bezit geen beleggingen in ondernemingen en loopt daardoor geen prijsrisico.

Liquiditeitsrisico

Het Vervangingsfonds bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opeenvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het bestuur ziet er hiermee op toe dat voor het Vervangingsfonds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de huidige en toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen en om binnen de huidige kredietfaciliteit van het ministerie van Financiën van € 23 mln. te blijven. Tot op heden heeft het Vervangingsfonds geen gebruik gemaakt van de kredietfaciliteit. Het Vervangingsfonds maakt gebruik van de Regeling schatkistbankieren RWT's en andere rechtspersonen van de minister van Financiën (d.d. 21 november 2017) teneinde het liquiditeitsrisico te beperken.

Reële waarde

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen en kortlopende schulden benadert de boekwaarde daarvan.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Het Vervangingsfonds is de volgende verplichtingen aangegaan, die niet uit de balans blijken:

Resterende looptijd korter dan 1 jaar (alle bedragen x € 1.000)	
Dienstverlening uitvoeringsorganisatie ASP	8.113
Huur mobiele werkplekken	47
ADP	43
Totaal	8.203
Resterende looptijd langer dan 1 jaar en korter dan 5 jaar (alle bedragen x € 1.000)	
Dienstverlening uitvoeringsorganisatie ASP	-
ADP	130
Totaal	130
Totaal niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen	8.332

Voor het verlenen van de diensten door ASP is een vergoeding verschuldigd welke jaarlijks wordt vastgesteld. De dienstverleningsovereenkomst heeft een looptijd tot 31 december 2020. Eind 2018 is het Vervangingsfonds overgegaan op mobiele werkplekken voor het personeel. Hiervoor zijn huurverplichtingen aangegaan inzake benodigde faciliteiten. Het Vervangingsfonds heeft een 4-jarig contract afgesloten met de salarisdienstverlener ADP.

Er zijn geen verplichtingen langer lopend dan vijf jaar.

Toelichting op de Staat van Baten en Lasten over 2019

Premieopbrengsten [8] (alle bedragen x € 1.000)

	2019	2018
Premie regulier	71.903	81.530
Premie ERD	7.805	6.140
Premiedifferentiatie	-3.971	-1.650
	75.737	86.020
Premieopslag BGZ	8.452	7.689
	84.189	93.709

De premieopbrengsten bestaan uit de over het boekjaar geïnde en te innen premies van de aangesloten schoolbesturen. De reguliere premie bestaat uit de premie over het verplicht en eventueel vrijwillig aangesloten personeel. Eigenrisicodragers betalen de premie ERD. Deze bestaat uit een solidariteitsheffing en een opslag voor de bedrijfsgezondheidszorg (BGZ). De solidariteitsheffing bedraagt in 2019 € 2,9 mln. (2018: € 2,6 mln.). De premiedifferentiatie is het saldo van de bonus-malusafrekening, waarbij schoolbesturen per schooljaar een malus moeten betalen bij een te groot ziekteverzuim en een bonus krijgen bij een laag ziekteverzuim.

De premiepercentages hebben zich in de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld:

	01/08/2019	01/01/2019	01/08/2018	01/01/2018
Regulier Vf vrijwillig	6,10%	6,10%	5,70%	5,70%
Volledig ERD	0,07%	0,07%	0,07%	0,07%
ERD WD14	3,70%	3,70%	3,70%	3,70%
ERD WD42	3,10%	3,10%	3,10%	3,10%
ERD SL80	0,70%	0,70%	0,70%	0,70%
ERD SL100	0,40%	0,40%	0,40%	0,40%
BGZ	0,15%	0,15%	0,15%	0,15%

Met het premiebeleid beoogt het Vervangingsfonds de kosten van de vervanging te dekken en de reserves binnen de afgesproken bandbreedte te brengen. Het premiebeleid is gebaseerd op periodiek herijkte begrotingen van de verwachte vervangingskosten.

Subsidies ministeries [9] (alle bedragen x € 1.000)

	2019	2018
Vergoeding uitvoeringskosten	2.730	2.731
	2.730	2.731

Het Vervangingsfonds ontvangt een vergoeding van het ministerie van OCW voor het uitvoeren van haar activiteiten (vergoeding uitvoeringskosten). De verantwoorde subsidies ministeries hebben betrekking op het boekjaar.

Vervangingskosten [10] (alle bedragen x € 1.000)

	2019	2018
Vervanging regulier	59.251	82.033
Vervanging financiële varianten	3.591	2.238
	62.842	84.271

Onder de vervangingskosten zijn de door de schoolbesturen ingediende declaraties voor de verschillende verlofgronden opgenomen, verhoogd met een schatting voor te vorderen inzake pooldeclaraties en nog te betalen declaraties vervangingskosten. Het aantal vervangingsdeclaraties ligt in 2019 ruim 40% lager dan in 2018 als gevolg van de overgang van besturen naar (een vorm van) eigenrisicodragerschap en als gevolg van het lerarentekort.

De financiële varianten zorgen ervoor dat binnen het eigenrisicodragerschap de schoolbesturen de mogelijkheid hebben om onverwacht hoge en/of extra kosten te beperken. Onderscheid wordt gemaakt tussen risicoafdekking voor individuele verzuimgevallen (2 maal werktijdfactor per week of 6 maal de werktijdfactor per week) en risicoafdekking voor uitschieters in de totale vervangingskosten (stoplossvariant met eigen risico in bedragen 80% of stoplossvariant met eigen risico in bedragen 100%). In 2019 is het aantal besturen met een financiële variant toegenomen met 10, grotendeels in de variant Wachtdagen 14 (2 maal werktijdfactor per week).

Kosten bedrijfsgezondheidszorg [11] (alle bedragen x € 1.000)

	2019	2018
Subsidie aanspraken	-6	145
Voorlichting en communicatie	722	716
Adviseurs Arbeid & Vitaliteit	3.763	3.780
Uitvoeringskosten bestuursbureau	112	101
Uitvoeringskosten UVF	862	849
Uitbreiding dienstverlening BGZ	1.040	117
	6.493	5.708

De kosten bedrijfsgezondheidszorg hebben betrekking op de activiteiten om binnen het primair onderwijs het ziekteverzuim terug te dringen en de bedrijfsgezondheidszorg te verbeteren. In 2018 is het project Intensivering Dienstverlening BGZ gestart. Het accent ligt op het leveren van maatwerk en het inspelen op de vraag van schoolbesturen. Er is extra ondersteuning voor schoolbesturen o.a. voor de onderwerpen werkdruk, duurzame inzetbaarheid en ziekteverzuim. Voor de start van het project is in 2018 een projectleider aangesteld tot half 2019. In 2019 zijn 12 regiocoördinatoren en een data-analist gestart. Gedurende 2019 zijn diverse bijeenkomsten met schoolbesturen georganiseerd.

Kosten bestuur [12] (alle bedragen x € 1.000)

	2019	2018
Kosten bestuur	64	63
	64	63

De kosten bestuur zijn opgebouwd uit een vacatie- en reiskostenvergoeding op basis van aanwezigheid per vergadering.

Het Vervangingsfonds beschouwt de Stichting Participatiefonds voor het Onderwijs als gelieerde organisatie. De samenstelling van het bestuur van beide stichtingen is gelijk.

Kosten bestuursbureau [13] (alle bedragen x € 1.000)

	2019	2018
Personele kosten bestuursbureau en directie	1.468	1.586
Materiële kosten bestuursbureau en directie	1.469	1.499
	2.937	3.085

De operationele aansturing van beide stichtingen geschiedt vanuit een gezamenlijk bestuursbureau. De medewerkers van het bestuursbureau zijn in dienst van het Vervangingsfonds. Voor zover zij specifieke taken verrichten voor het Participatiefonds worden deze kosten direct gealloceerd. In 2019 heeft het fonds meer mensen in dienst genomen. Het aantal fte is toegenomen van 38,7 in 2018 naar 58,7 in 2019. De nieuwe medewerkers verrichten werkzaamheden voor het Participatiefonds en de loonkosten worden volledig doorbelast. Dit verklaart waarom de personele lasten dalen bij een toename in het personeelsbestand.

De overige kosten van het bestuursbureau worden op basis van periodiek herijkte, vooraf vastgestelde, verdeelsleutels verdeeld tussen het Vervangingsfonds en het Participatiefonds, tenzij de kosten specifiek van toepassing zijn op één van de fondsen.

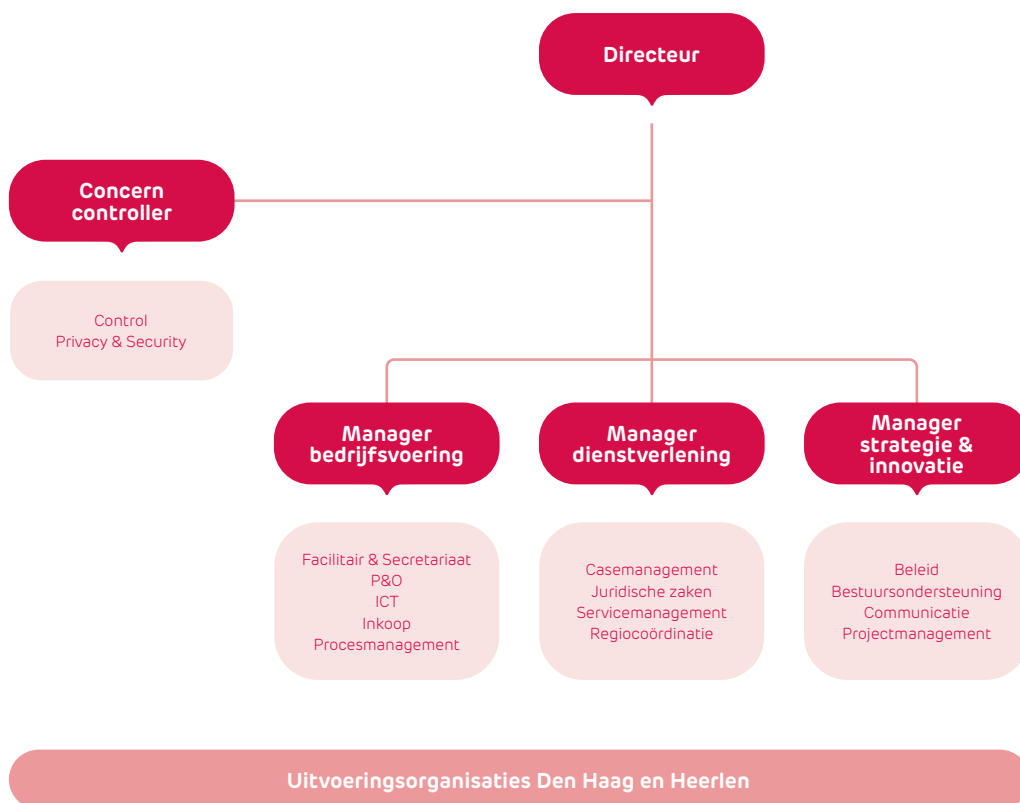
De personele kosten zijn als volgt nader te specificeren:

	2019	2018
Lonen en salarissen	2.425	2.303
Sociale lasten	253	282
Pensioenlasten	330	370
Overige personele kosten	444	397
	3.452	3.352
Doorbelaste kosten naar Participatiefonds	-1.984	-1.766
	1.468	1.586

De medewerkers hebben een pensioenregeling die is ondergebracht bij ABP. Deze pensioenregeling betreft een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling. Indexatie (aanpassing met prijsstijging) van de toegekende aanspraken en rechten vindt uitsluitend plaats indien en voor zover de middelen van ABP daartoe ruimte laten en ABP daartoe heeft besloten. Indien de omstandigheden bij ABP daar aanleiding toe geven, kan het bestuur besluiten tot het korten van aanspraken. De pensioenregeling wordt volgens de Pensioenwet gekarakteriseerd als uitkeringsovereenkomst. Het pensioenreglement ABP wordt jaarlijks herijkt. De belangrijkste afspraken die zijn opgenomen in de uitvoeringsovereenkomst met het ABP zijn de volgende:

- ABP stelt de jaarlijkse premies vast op een kostendekkend niveau.
- Indexatie geeft geen aanleiding tot premie-aanpassingen.
- De maximale premie bedraagt 24,9% over de pensioengrondslag. Het premiepercentage ABP Keuze Pensioen (OP/NP) bedroeg in 2019 24,9% bij een franchise van € 13.800,- en een aftoppingsgrens van € 107.593,-.
- Premiereductie of -terugstorting vindt plaats indien en voor zover sprake is van een dekkinggraad volgens de normen van DNB van > 150% en het bestuur van het fonds daartoe heeft besloten.
- Als er sprake is van een vermogenstekort kan ABP een opslag op de kostendekkende premie in rekening brengen met inachtneming van het terzake bepaalde in de ABTN. ABP heeft een kritische dekkinggraad tussen de 85% en 90%. De actuele dekkinggraad was op 31 december 2019 97,8%.

Het bestuursbureau is als volgt georganiseerd:

Aantal werknemers

De operationele aansturing van Vervangingsfonds en Participatiefonds geschiedt vanuit een gezamenlijk bestuursbureau. De medewerkers van het bestuursbureau zijn in dienst van het Vervangingsfonds, maar werkzaam voor beide fondsen.

Het aantal medewerkers ultimo boekjaar van het Vervangingsfonds, allen werkzaam binnen het bestuursbureau, was in 2019 58,7 fte (2018: 38,7 fte). De opbouw hiervan is als volgt:

	2019 fte	2018 fte
Directie & Staf	1,4	2,4
Control	3,8	3,6
Strategie & Innovatie	11,6	9,9
Dienstverlening	27,1	12,5
Bedrijfsvoering	14,8	10,3
Totaal gemiddeld aantal medewerkers	58,7	38,7

Alle werknemers zijn werkzaam in Nederland.

Uitvoering premie-incasso en declaraties [14] (alle bedragen x € 1.000)

	2019	2018
Uitvoeringskosten	4.032	4.447
	4.032	4.447

De uitvoeringskosten worden gemaakt op basis van een (meerjarig) dienstverleningscontract dat het Vervangingsfonds heeft afgesloten met APG Service Partners BV. Het betreft de kosten voor het berekenen en innen van de premies, het berekenen en vergoeden van vervangingsdeclaraties, het verzorgen van de pooladministratie, het verwerken van de jaarlijkse premiedifferentiatie en het voeren van de financiële administratie.

Overige lasten [15] (alle bedragen x € 1.000)

	2019	2018
Controlekosten accountant	689	305
Overige controlekosten	0	-85
Overige lasten	0	0
	689	220

De overige lasten bestaan uit de accountantskosten.

Honoraria van de accountant (alle bedragen x € 1.000)

De controlekosten van KPMG Accountants NV als bedoeld in BW 2 Titel 9 artikel 382a lid 1 bedroegen:

	2019	2018
Onderzoek van de jaarrekening	265	136
Andere controle-opdrachten	418	165
Andere niet-controlediensten	6	4
Totaal honoraria	689	305

De honoraria worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Financiële bedrijfsvoering [16] (alle bedragen x € 1.000)

	2019	2018
Bankkosten	3	4
	3	4

Deze kosten betreffen de kosten van het betalingsverkeer over het boekjaar.

Wet normering topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de op het Vervangingsfonds van toepassing zijnde regelgeving.

Het Vervangingsfonds is een onderwijs gerelateerde instelling waarvoor de Wet normering topinkomens van toepassing is.

Het bezoldigingsmaximum voor het Vervangingsfonds is gelijk aan het algemene WNT-maximum, dat van toepassing is op onderwijsgerelateerde instellingen en is voor 2019 vastgesteld op € 194.000,-. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

Het Vervangingsfonds kent de volgende functionarissen die onder de werking van de Wet normering topinkomens vallen:

WNT tabel 2019

Functie	Naam	Ingangsdatum	Einddatum	Omvang dienstverband	Dienstbetrekking	Beloning	Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	Beloningen betaalbaar op termijn	Totaal bezoldiging	Motivatie overschrijding van de norm
Voorzitter bestuur	G.H. Faber***	1/jan	31/dec	0,2	ja	€ 23.189	€ 23.189	€ 3.270	€ 26.459	n.v.t.
Lid bestuur	S. Beuving	21/nov	31/dec	n.v.t.	nee	€ 538	€ 538	€ -	€ 538	n.v.t.
Lid bestuur	E.P.M. van Dorp*	1/jan	18/apr	n.v.t.	nee	€ 1.075	€ 1.075	€ -	€ 1.075	n.v.t.
Lid bestuur	H.F.J. Hoedemakers**	1/jan	31/dec	n.v.t.	nee	€ 3.353	€ 3.353	€ -	€ 3.353	n.v.t.
Lid bestuur	H. Olfers	1/jan	31/dec	n.v.t.	nee	€ 2.460	€ 2.460	€ -	€ 2.460	n.v.t.
Lid bestuur	W. Prins*	1/jan	31/dec	n.v.t.	nee	€ 3.353	€ 3.353	€ -	€ 3.353	n.v.t.
Lid bestuur	J. Veenstra*	1/jan	31/dec	n.v.t.	nee	€ 3.225	€ 3.225	€ -	€ 3.225	n.v.t.
Lid bestuur	G.P.M. van Haren*	1/jan	31/dec	n.v.t.	nee	€ 3.225	€ 3.225	€ -	€ 3.225	n.v.t.
Lid bestuur	E. Stolk*	1/jan	31/dec	n.v.t.	nee	€ 2.970	€ 2.970	€ -	€ 2.970	n.v.t.
Directeur	D.J.H.G. Vijgen	1/jan	31/dec	1,0	ja	€ 146.512	€ 146.512	€ 16.348	€ 162.860	n.v.t.

*) Deze bestuursleden ontvangen de vergoeding niet persoonlijk, de vergoeding wordt overgemaakt aan desbetreffende werkgevers

**) Deze bestuurder ontvangt alleen de vacatievergoeding. De vaste vergoeding wordt overgemaakt aan desbetreffende werkgever

**) deze bestuurder is tevens werkzaam in dezelfde functie bij het Participatiefonds

n.v.t.) niet van toepassing

Bestuursleden ontvangen per bezochte bestuursvergadering een vacatievergoeding van € 127,50. Voor zover van toepassing ontvangt de werkgever van het desbetreffende bestuurslid een vergoeding van € 205,- per maand.

De beloningen betaalbaar op termijn hebben betrekking op pensioenverplichtingen.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2019 geen ontsluitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

De heer D. Vijgen is directeur van het bestuursbureau. Hij heeft een arbeidsovereenkomst met het Vervangingsfonds. Voor de werkzaamheden die worden uitgevoerd ten behoeve van de gelieerde Stichting Participatiefonds vindt een doorbelasting plaats van de bezoldiging.

WNT tabel 2018

Functie	Naam	Ingangsdatum	Einddatum	Omvang dienstverband	Beloning	Beloning plus belastbare onkosten-vergoedingen	Beloningen betaalbaar op termijn	Totale bezoldiging	Motivatie overschrijding van de norm
Voorzitter bestuur	G.H.Faber****	1/jan	31/dec	0,2	€ 22.625	€ 22.625	€ 2.941	€ 25.566	n.v.t.
Lid bestuur	E.P.M.van Dorp*	1/jan	31/dec	n.v.t.	€ 3.275	€ 3.345	€ -	€ 3.345	n.v.t.
Lid bestuur	H.F.J.Hoedemakers**	1/jan	31/dec	n.v.t.	€ 3.275	€ 3.496	€ -	€ 3.496	n.v.t.
Lid bestuur	H.Olfers***	1/jan	31/dec	n.v.t.	€ 2.400	€ 2.400	€ -	€ 2.400	n.v.t.
Lid bestuur	W.Prins*	1/jan	31/dec	n.v.t.	€ 3.150	€ 3.212	€ -	€ 3.212	n.v.t.
Lid bestuur	J.Veenstra*	1/jan	31/dec	n.v.t.	€ 3.025	€ 3.110	€ -	€ 3.110	n.v.t.
Lid bestuur	G.P.M.van Haren*	1/jan	31/dec	n.v.t.	€ 3.275	€ 3.374	€ -	€ 3.374	n.v.t.
Lid bestuur	E.Stolk*	1/jan	31/dec	n.v.t.	€ 3.275	€ 3.338	€ -	€ 3.338	n.v.t.
Directeur	D.J.H.G.Vijgen	1/jan	31/dec	1,0	€ 139.946	€ 139.946	€ 14.703	€ 154.650	n.v.t.

*) Deze bestuursleden ontvangen de vergoeding niet persoonlijk, de vergoeding wordt overgemaakt aan desbetreffende werkgevers

**) Deze bestuurder ontvangt alleen de vacatievergoeding. De vaste vergoeding wordt overgemaakt aan desbetreffende werkgever

***) Deze bestuurder ontvangt de vergoeding vanaf 1-12-2018 persoonlijk.

****) Deze bestuurder is tevens werkzaam in dezelfde functie bij het Participatiefonds

n.v.t.) niet van toepassing

Bezoldiging van bestuurders

Aan bezoldigingen met inbegrip van pensioenlasten als bedoeld in artikel 2:383 lid 1 BW, is in het boekjaar ten laste van het Vervangingsfonds gekomen voor bestuurders en voormalige bestuurders een bedrag van € 64.000 (2018: € 63.000). Dit bedrag sluit niet aan met de WNT tabel doordat een aantal bestuursleden de vergoeding niet persoonlijk ontvangt, maar dat hun werkgever deze vergoeding ontvangt.

Aan leningen, voorschotten en garanties ten behoeve van bestuurders als bedoeld in artikel 2:383 lid 2 BW, is gedurende het boekjaar € 0 (2018: € 0) afgewaardeerd en/of kwijtgescholden.

Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen het Vervangingsfonds en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met het Vervangingsfonds. Dit betreffen onder meer de relaties tussen het Vervangingsfonds en het Participatiefonds, de bestuurders en de functionarissen op sleutelposities. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of er een bedrag in rekening is gebracht.

De samenstelling van het bestuur van beide stichtingen is gelijk. De operationele aansturing van beide stichtingen geschiedt vanuit een gezamenlijk bestuursbureau.

De transacties met verbonden partijen hebben betrekking op kosten voor gemene rekening die via een vooraf bepaalde verdeelsleutel zonder opslag aan het betreffende fonds worden gealloceerd.

Realisatie versus begroting*(alle bedragen x € 1.000)*

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Vershil
Baten			abs.
Premie-opbrengsten	75.737	77.610	-1.873
Vf Regulier	67.932	69.473	-1.541
ERD Financiële Varianten	4.864	5.441	-577
ERD	2.941	2.696	245
Premie-opbrengsten BGZ	8.452	7.889	563
Subsidies ministeries	2.730	2.730	-
Overige baten	-	-	-
Totaal baten	86.919	88.229	-1.310
Lasten			
Taakuitvoering	62.842	70.786	-7.944
Declaraties Vf Regulier	59.251	65.881	-6.630
Declaraties ERD Financiële Varianten	3.591	4.905	-1.314
BGZ	6.493	9.296	-2.803
Subsidie aanspraken	-6	250	-256
Voorlichting en communicatie	722	750	-28
Adviseurs Arbeid en Vitaliteit	3.763	3.750	13
Uitvoeringskosten bestuursbureau	112	80	32
Overige lasten	862	900	-38
Uitbreiding dienstverlening BGZ	1.040	3.566	-2.526
Bedrijfsvoering	7.722	8.862	-1.140
Kosten bestuur	64	70	-6
Kosten bestuursbureau en directie	2.937	4.154	-1.217
Uitvoering premie-incasso en declaraties	4.032	3.943	89
Overige lasten	689	695	-6
Rentelasten en soortgelijke kosten	3	5	-2
Totaal lasten	77.060	88.949	-11.889
Resultaat	9.859	-720	10.579
Uitsplitsing kosten bestuursbureau en directie			
Personele kosten bestuursbureau en directie	1.468	1.697	-229
Materiële kosten bestuursbureau en directie	1.469	2.457	-988

Jaarlijks stelt het Vervangingsfonds een begroting op voor het komende boekjaar uitgaande van de meerjarenbegroting. Aan de begroting liggen rekenmodellen en gestructureerde verwachtingen omtrent de ontwikkeling van het ziekteverzuim en de vervangingskosten ten grondslag. Samen met de verwachte kosten voor flankerend beleid en uitvoeringskosten worden de totale lasten geprognoseerd. Uitgaande van de totale lasten en rekening houdend met ontwikkelingen in het bijdrage-inkomen alsmede de gewenste stand van het eigen vermogen wordt vervolgens bepaald welke premiepercentages worden gehanteerd in de premieberekening.

Op basis van realisatiecijfers wordt de voortgang van het resultaat maandelijks gemonitord. Naar aanleiding daarvan kunnen de premiepercentages worden bijgesteld teneinde de hoogte van de premieopbrengsten te beïnvloeden. Hierbij wordt gestreefd naar het voorkomen van grote wijzigingen in het premiepercentage om de bestuurbaarheid van de scholen niet te bemoeilijken.

De hier gepresenteerde begroting is de goedgekeurde begroting 2019 door het ministerie van OCW.

Voor 2019 is een negatief resultaat begroot van € 0,7 mln. Het gerealiseerde resultaat bedraagt € 9,9 mln. positief. Het verschil ad € 10,6 mln. is opgebouwd uit:

1. Lagere premieopbrengsten ad € 1,9 mln.
2. Hoger opbrengsten premie bedrijfsgezondheidszorg ad. € 0,6 mln.
3. Lagere vervangingskosten ad € 7,9 mln.
4. Lagere kosten bedrijfsgezondheidszorg ad € 2,8 mln.
5. Lagere kosten bedrijfsvoering incl. overige lasten ad € 1,1 mln.

- Ad 1) De werkelijk ontvangen premie kent een andere opbouw dan in de begroting. In de begroting is rekening gehouden met een stijging van de grondslag van 2,5%. In werkelijkheid is de grondslag gestegen met 7,2%, door 1) algehele salarisverhoging van 2,5% per 01-09-2018 en 2) aanpassing salarisschalen onderwijzend personeel en 3) uitbreiding fte. De verklaring over de verschillende aansluitvormen is als volgt:
- Vf regulier: de grondslag stijgt + 0,4%; daardoor zijn de premieopbrengsten € 0,6 mln. hoger dan begroot. Op deze premieopbrengsten wordt de premiedifferentiatie gecorrigeerd. In de begroting is rekening gehouden met een uit te betalen nettobedrag ad. € 1,8 mln. In werkelijkheid is het te betalen bedrag € 4,0 mln. Dit is het gevolg van lagere vervangingskosten.
  - ERD volledig: de grondslag stijgt met + 10,9%, daardoor zijn de premieopbrengsten € 0,2 mln. hoger dan begroot
  - ERD Financiële Varianten – 17,9%, doordat de verdeling over de verschillende aansluitvormen anders is dan begroot. In de begroting is rekening gehouden met 74 schoolbesturen die gebruiken maken van een financiële variant. In werkelijkheid zijn dit er 62. De premieopbrengsten zijn € 0,6 mln. lager dan begroot.
- Ad 2) De hogere premieopbrengsten BGZ zijn een gevolg van de hogere grondslag zoals benoemd onder ad. 1. De kosten worden in de begroting kostenneutraal opgenomen. De niet voor de bedrijfsgezondheidszorg aangewende premieopbrengsten BGZ worden opgenomen in een bestemmingsreserve Vf activiteiten voor toekomstige uitbreiding van de dienstverlening.
- Ad 3) Belangrijke oorzaak van de afwijking van de begroting is het achterblijven van het aantal ingediende vervangingsdeclaraties en een daling van het inzetpercentage bij de vervangingspools. Door het lerarentekort blijkt het in praktijk lastig om vervangers te vinden.
- Ad 4) De lagere kosten BGZ hebben met name betrekking op het achterblijven van de uitbreiding van de dienstverlening op het onderdeel van de duurzame inzetbaarheid. Voor 2019 zijn de kosten voor 10 adviseurs en een projectleider opgenomen in de begroting. In werkelijkheid is in 2019 het plan van aanpak opgesteld in samenwerking

met schoolbesturen. De adviseurs zijn met ingang van januari 2020 daadwerkelijk aan de slag. Tevens is in de begroting uitgegaan van de inhuur van 9 regiocoördinatoren. In de loop van 2019 zijn er 10 regiocoördinatoren in dienst getreden bij het Vervangingsfonds.

- Ad 5) In de begroting van de personele kosten is een te hoog premiepercentage opgenomen voor de sociale lasten en de pensioenpremie. Daarnaast zijn de kosten WW lager (het Vervangingsfonds is eigenrisicodragers voor de WW), doordat uitkeringsgerechtigden snel een nieuwe baan hebben gevonden. Bij de materiële kosten zijn de kosten voor diverse projecten lager, onder andere door personeel (tijdelijk) in dienst te nemen in plaats van extern inhuren.

Gebeurtenissen na balansdatum

Op 31-12-2020 eindigt het dienstverleningscontract dat het Vervangingsfonds heeft afgesloten met APG Service Partners BV (ASP) voor de uitvoering van de werkzaamheden voor het berekenen en innen van de premies, het berekenen en vergoeden van vervangingsdeclaraties, het verzorgen van de pooladministratie, het verwerken van de jaarlijkse premiedifferentiatie en het voeren van de financiële administratie. In 2019 heeft het Vf een Europese aanbesteding uitgeschreven. In januari 2020 is een nieuwe leverancier geselecteerd. Met ingang van 1-1-2021 zal WW+ de werkzaamheden overnemen van ASP. De afloop van het contract met ASP per 31-12-2020 heeft geen financiële en contractuele consequenties anders dan dat de samenhangende transitiekosten naar WW+ door ASP op basis van werkelijk bestede uren worden gefactureerd.

Het bestuur

Rotterdam, 12 maart 2020

voorzitter

- Mevr. mr. G.H. Faber

leden

- Dhr. H.J.F. Hoedemakers
- Dhr. J. Veenstra
- Mevr. G.P.M. van Haren
- Dhr. H.G. Olfers
- Mevr. E. Stolk
- Dhr. J.W. Prins
- Mevr. S. Beuving

Overige gegevens

3

Statutaire bestemming van het resultaat

De statuten kennen geen bepaling inzake de bestemming van het resultaat.

Het bestuur heeft op 12 maart 2020 besloten het positieve resultaat over 2019 ad € 9.859.000 toe te voegen aan de algemene reserve en een bedrag ad € 1.959.000 over te hevelen van de algemene reserve naar de bestemmingsreserves.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het Bestuur van Stichting Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs (hierna 'de stichting') te Rotterdam (hierna 'de jaarrekening') gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de betreffende jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van de stichting per 31 december 2019 en van het resultaat en kasstromen over 2019, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW), de "Werkafspraken tussen de Stichting Vervangingsfonds en het Ministerie van OCW" (kenmerk: 16638405), inclusief bijlagen (laatstelijk bijgewerkt op 17 december 2019) en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2019;
- 2 de staat van baten en lasten over 2019;
- 3 het kasstroomoverzicht over 2019; en
- 4 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de Regeling Controleprotocol WNT 2019 vallen, alsmede het "Accountantscontroleprotocol Vervangingsfonds" (laatstelijk bijgewerkt 17 december 2019) behorende tot de "Werkafspraken tussen de Stichting Vervangingsfonds en het Ministerie van OCW" (kenmerk 16638405). Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de stichting zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW en de "Werkafspraken tussen de stichting Vervangingsfonds en het Ministerie van OCW" (kenmerk: 16638405) inclusief bijlagen (laatstelijk bijgewerkt 17 december 2019) is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de jaarrekening of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720 en het "Accountantscontroleprotocol Vervangingsfonds" behorende tot de "Werkafspraken tussen de stichting Vervangingsfonds en het Ministerie van OCW" (kenmerk: 16638405). Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de "Werkafspraken tussen de stichting Vervangingsfonds en het Ministerie van OCW" (kenmerk: 16638405) inclusief bijlagen (laatstelijk bijgewerkt 17 december 2019).

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW, de "Werkafspraken tussen de stichting Vervangingsfonds en het Ministerie van OCW" (kenmerk: 16638405) inclusief bijlagen (laatstelijk bijgewerkt 17 december 2019) en bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het "Accountantscontroleprotocol Vervangingsfonds" behorende tot de "Werkafspraken tussen de Stichting Vervangingsfonds en het Ministerie van OCW" (kenmerk: 16638405), de Regeling Controleprotocol WNT 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring de aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 12 maart 2020

KPMG Accountants N.V.

A.T.A. Beckers RA

